

MARIANA ZAVATI

ZIUA DOMNULUI CONSTANTIN

Proză

SEMĂNĂTORUL
Editura - online
Iunie 2011

Ziua Domnului Constantin

Mai întâi fu cântatul cocoșului din vecini. Apoi, auzi soneria ceasului deșteptător. Un val cald în piept urmat de o crampă chinuitoare în stomac. Instrucție la miez de noapte, instrucție în zori, instrucție pe zăpada, instrucție pe ploaie, instrucție în fierbințeala verii ... De la nouă ani ... studiind instrucții multifacetate la Academia Militară din Cernăuți...

La maturitate acum, cu viața luidivizată în ore clare și bine definite, Domnul Constantin se lupta cu dorința de a se îneca în căldura plăpumii. Își întinse picioarele păroase până la capătul patului. Gheare ascuțite îl avertizară că ajunsese prea departe.

Prin fereastra deschisă, putea desluși picăturile unui robinet de grădină. Încă un minut... și se întinse în broderia feții de pernă. Urmă zgomotul dușului, ascuns în capcana pereților groși din ciment.

- *Te-ai sculat cam devreme* îi spuse fiicei sale. Cărțile ei erau vraște pe masa din bucătărie.

- *Oralul la engleză* șopti aceasta și continuă să scrie liste cu vocabular în limba engleză. Domnul Constantin luă din bufet o sacoșă din hârtie cu felii orfane din franzela din ziua trecută. Merse la frigider. Înăuntru o sticlă stătea singuratecă pe rafturile strălucitoare ale frigiderului. Turnă din lapte într-o cratiță mică. Încălzi laptele pe aragaz. Amestecă laptele cu o linguriță cu cafea dintr-un borcan din vitrina bufetului. Un café-au-lait acceptabil. Se așază pe unul din taburetele din jurul mesei. Turnă lichidul într-o ceașcă din porțelan, exemplar din zestrea soției, Duduia Lulia. Cești și farfurioare albastre și albe de Meissen, farfurii de Sèvres Louis Philippe cu monogramă, platouri de servit de Faenza, farfurii de compot Rosenthal cu marginile aurite, pahare de vin și apă cu picior conic de Baccarat se aflau înghesuite pe rafturile vitrinei din lemn de nuc.

- *Asta-i lista cu treburile Mariei.* Și fixă lista deasupra chiuvetei.

- *A fost mai devreme. S-a dus la măcelărie unde are loc la coadă. Când s-a repezit înapoi, mi-a spus că erau oameni care fac coadă de la miezul nopții. Cu taburete și paturi,* îl informă fiică-sa adâncindu-se în recapitulare în spatele movilei cu cărți.

- *Mult noroc! Ai să știi foarte bine. Plec chiar acum.* Spuse în timp ce-și îmbrăca jacheta beige de vară.

- *De care am mare nevoie. Profesoara-i incapabilă ... nu mi-a predat nimic cumsecade ... of, toate verbele neregulate...*

- *Lasă, nu exagera, nu vreau să aud cuvinte negative despre colega mea!* Sublinie împăciuitoare Domnul Constantin, din dorința de a rămâne neutru.

- *Nu mi-a predat nimic* șuieră printre dinți răspunsul fetei.

Știa prea bine că orice manifestare nervoasă înaintea unui examen era semn rău. Dacă numai paginile caietului cu capitolele de recapitulat ar fi fost ca și paginile revistelor de mode... Era gata să bufnească în plâns când auzi cheia în ușa de la intrare.

Afară soarele dimineții îmbăia vegetația grădinii pe care socrul lui, Domnul Ion, o plantase pentru tânăra lui mireasa, Cucoana Elisa. Aerul era intoxicat de seva proaspătă. Domnul Constantin închise cu cheia ușa din stejar cu sticlă acoperită cu perdele din dantelă. Merse pe cărăruia flancată de trandafiri pitici spre poarta din lemn. Pășii în strada cu pavajul și trotuarele sparte și bine păzite de plopi cărora, vărul Domnului Constantin, Tovarășul Rică – numit primarul urbei în toamna trecută – le pusese gând rău. Strada era împietrită. Domnul Constantin depăși casele masive înșirate la distanțe egale. Hârtie albastră camufla ferestrele.

Domnul Constantin traversă Piața Gării unde oameni făceau deja coadă în fața Brutăriei. Pe galantarele din piața țărănească erau etalate câteva movilițe cu ceapă verde și legume de primăvară cam ofilite, poziționate direct sub niște panouri gigantice plasate, unul lângă altul, pe zidul cu mar-

mură al Gării. Din panouri, portretele lui Marx, Engels, Lenin și ale Tovarășilor în viață priveau sever în eternitate.

Domnul Constantin zări silueta unui cerșetor local scotocind într-o ladă de gunoi.

- *'Neața. Sunt pe picioare de la miezul nopții. Omul strânse o sacoșă goală la piept. Murim de foame și cui îi pasă? Și-și îndreptă privirea către cele patru afișe color.*

- *Taci din gură, omule! Vezi ce și cui spui! Suntem cu toții prinși în cursă! Și aruncă o privire peste umăr.*

Domnul Constantin grăbi pasul.

Auza și vedea trenurile sovietice cu destinația Kiev. Trenuri de marfă cu mesajul prieteniei ... *Sovrom lemn, Sovrom carne, Sovrom grâu, Sovrom ciment, Sovrom tevi...*

Domnul Constantin fu ca zgâlțâit de un fior electric pentru că el însuși simțise pe pielea lui brațul lung al Securității. „*Îmbracă-te!*” i se ordonase în mijlocul unei nopți de toamnă târzie. Tocmai stinsese radioul cu lămpi la care soția, fiica, socrii și dânsul ascultaseră lipiți emisiunea pe unde scurte, bruiată și cu paraziți, transmisă de **Voice of America** în limba română. Dacă s-ar fi bătut la poarta încuiată cu cheia cu câteva minute mai devreme...

Domnul Constantin fusese transportat la sediul Securității împreună cu alte câteva fețe adormite.

„*Dă ceasul!*” îi ordonă un gardian cu privirea bovină și Domnul Constantin întinse ceasul lui marca Doxa. Fu dus într-o încăpăre de interogare care nu avea ferestre, cu o masă și două scaune la mijloc. „*Cerneală și hârtie... scrie-ți autobiografia. Mărturisește tot! Oricum știm tot!*” îi ceru cu vocea scrâșnită un securist îmbrăcat în costum de cioclu.

Domnul Constantin își scrisese autobiografia pe o coală ministerială în format de listă de cumpărături, cum i se cerea de altfel la începutul fiecărui an școlar înainte de a i se da încadrarea pe anul ce urma. Începu cu nașterea sa în bungaloul din strada care trecea pe la Biserica Sfinții Împărați și ducea direct la Biserica Sfântul Neculai de lângă Piața Centrală. Termină cu informația că era fondatorul și unicul președinte al Radio Clubului din municipiu și regiune. YOR-EL, mai precis, îi era codul identificator. Avea acasă o fotografie cu dânsul în fața aparatului, care fusese luată la sediul Radio Clubului cu un flash cu bec explozibil fabricat înainte de Războiul al Doilea. Era cu căștile mari la urechi, așezat în fața unui birou pe care se aflau mai multe aparate de recepție și transmisie, alături de microfoane de mărimea merelor domnești.

Când termină de scris lista în care fiecare rând începea cu „*Am fost*” și „*Am făcut*”, se urcă pe masă, se înveli cu haina și adormi imediat.

„*Trezește-te!*” și Domnul Constantin fu trezit de securistul de serviciu.

„*Semnează!*” și-i întinse un document care stipula că se angaja ca să nu divulge vreodată, în nicio circumstanță, niciun detaliu al interogatoriului, care urma și trebuia absolut să rămână strict secret.

„*Ești liber!*” și Domnul Constantin, minus ceasul de mână, se reîntoarse acasă prin parc.

Ruinele Casei Munteanu se zăreau la colțul străzii de lângă cinematograful din fața gară, adăpost câinilor fără stăpâni.

Domnul Constantin parcurse strada de la un capăt la altul.

Tăcerea dimineții fu sparta de zgomotul unui autobuz pe traseul unei străzi paralele cu serele și antrepozitele gării.

Domnul Constantin ajunse la fosta barieră a orașului, unde se-ncruciau patru drumuri pavate în cuburi de granit. Privi la bungaloul de la intersecție, de pe stânga sa, în care se născuse la 7 iulie 1923. Acoperișul din țigle părea acum o gură fără dinți.

Trecu de vechiul hotel în stil Art Deco transformat în cârciumă. Din loc în loc tencuiala făcea loc ochiului cărămizilor.

La jumătatea șirului de case, Dr. Olteanu ieșea din vilă.

- *Sărut mâna, Doamna Doctor! O salută Domnul Costel scoțându-și mâinile din buzunar și cu o ușoară reverență politicoasă. O zi minunată!*

- *Minunată, într-adevăr! Replică doctorița zâmbind și trecu imediat pe celălalt trotuar.*

Domnul Constantin merse pe lângă teatrul de vară unde obișnuia să o însoțească pe fiică-sa la spectacole de muzică ușoară. Ajunse în dreptul clădirii liceului, de mărimea și cu arhitectura unei cazărmi. Placa, cu numele primei directoare, Profesoara Silvia Ghervescu, care strânsese fonduri pentru clădirea prezentă, fusese înlăturată de autorități. *Nu corespunde directivelor prezente* gândi Domnul Constantin.

Fără efort urcă multele trepte ale scării grandioase din Aripa de la Răsărit și deschise ușa masivă din stejar sculptat. Mirosul de ceară proaspătă aplicată din belșug de Tovarășa Maricica mobilierului din cancelarie îi renăscu o zgârietura veche în gât. Era prima zi de Bacalaureat.

Domnul Constantin descuie sertarul cu eticheta cu numele lui și extrase mapa cu subiectele și detaliile examenului. Pășii în laboratorul de chimie cu mobila veche.

Construit ca să reziste! Privirea-i îmbrățișă încăperea dreptunghiulară. Auzi cum se deschide o ușă și mirosul industrial de substanțe chimice fu înghițit de parfumul distinct Miss Dior. Sunetul pantofilor cu toc cui ai Domnișoarei Elena țintuiau scândurile parchetului din stejar ale laboratorului. Afară, un stol de corbi cuibăriți în plopii cerniți din curtea liceului decolară abrupt.

Zâmbind radios, Domnișoara Elena intră cu cafeaua.

- *Bună Dimineața, Domnule Profesor! E cafea adevărată. Ieri am primit pachet de la Frederick. Printre altele, v-a trimis Dumneavoastră un pachet cu cafea, cu mulțumiri pentru bunăvoință cu care ne traduceți scrisorile. Știți! Germana nu se prinde de mine, oricât mă strădui!* Și Domnișoara Elena se-ncruntă cu privirea la ceruri.

- *O fac cu plăcere! Nu-ți fă probleme, te rog!* Spuse Domnul Constantin sorbind din ceașca cu cafea.

- *Nu știu cum să vă spun, dar sunt convinsă că-s sub urmărire. Tata mi-a spus cu reproș aseară că a fost abordat de cadristul de la biroul de la personal de la fabrică. I-au spus-o pe șleau! ... i-au ordonat ... să mă convingă să-mi retrag cererea pentru obținerea permisiunii de a mă căsători cu un străin! ... Domnișoara Elena-și șterse o lacrimă cu degetele ei de pianistă suprasaturate cu inele din aur. Mi-a cerut să-mi consider ca și retrasă cererea.. dacă mai vreau să locuiesc cu ei în apartament!... De când mi-a dat ultimatum, nu am mai schimbat o vorbă!...*

- *Îmi pare rău că s-a ajuns la așa ceva! ... Nu pune la inimă! ... Ce putea să facă? Este cu cuțitul la os! ... Persistă și vei avea rezultate! ...* O încurajă Domnul Constantin.

- *Am invitat primul candidat să-și pregătească oralul. Credeți că am făcut bine, Domnule Profesor?* Spuse cu lacrimi în ochi.

- *Excelentă inițiativă, Domnișoară Elena. Îți mulțumesc.* Spuse uitându-se fix la perete.

Domnișoara Elena se mută la o masă lungălipită de perete și începu să catalogueze niște diagrame de mărimea A3. Se uită lung la mormanul de hârtii scrise de mână pe care trebuia acum să le bată la unica mașină pe care o posedă liceul, un exemplar în vogă înainte de război și înregistrat la Securitate la începutul fiecărui an academic.

Dimineața și după-amiaza se derulară fără incidente.

Numele. Prenumele. Numărul. Aici sunt 10 întrebări care trebuiesc pregătite în 30 de minute. Instruise pe fiecare candidat.

Terminase Oralele la Chimie cu câteva minute după ceasurile patru de după-prânz. Elevii săi se pregăteau cu toții să studieze medicina, chimia sau farmacia. Domnul Constantin fusese profesorul acestor elevi, al părinților lor și nu exista familie în oraș sau în regiune, care să nu-i fi trecut prin clasă în cursul carierei sale didactice.

- *Constantin, nu pleca încă!* Se auzi o voce din ușa laboratorului. *Săptămâna următoare ne vizitează o delegație din Germania. Să fii gata cu una din lecțiile tale model!* Spuse o femeie care semăna cu răposata Ducesă de Windsor. Zornăindu-și brățara din aur, închise ușa cu forță.

Domnul Constantin se ridică de la birou, își adună hârtiile și biletele de examen și păși în biroul laboratorului ca să le încuie în safe. Domnișoara Elena era acum la mașina de scris.

- *Plec spre casă, Domnișoara Elena. Apreciez tot efortul de azi.* Spuse Profesorul și părăsi

încăperea.

Ca un club pentru gentlemen cu principii înalte, cancelaria se afla acum părăsită. Mirosul acut de ceară de albine aplicată din belșug pe mesele, birourile și corpurile de bibliotecă din lemn de nuc, săpau brazde adânci în gâtul Domnului Constantin. Grandoarea mobilierului din Biroul Secretariatului era fără voce.

În fața Secretariatului, Tovarășul Valerică, îngrijitorul și omul la toate al liceului suna din chei.

- *Gatade plecare, Domnule Profesor? Vreau să încui ușa de la intrare, dacă nu vă supărați! Și deschise ușa pentru a-l lăsa să treacă.*

- *O seară bună să fie. Și Domnul Constantin coborî scările grijuliu să nu omită vreuna.*

Nori de corbi decolau de pe crăcile plopilor, rotindu-se peste țiglele înnegrite ale acoperișului.

O luă spre casă prin parcul municipal, redus de la an la an pentru a face loc blocurilor luxoase de apartamente pentru cadrele de partid, de stat și de la securitate. Liliicii erau pe trecute și pe straturile grădinilor de la casele rămase nedemolate sau neîncorporate Planului de Sistematizare, se uscau lalelele, iar zambilele se luptau cu iarba rebelă.

Domnul Constantin merse pe strada paralelă cu antrepozitele gării, depăși serele gării și casa Domnului Lebegioară, creditorul lui de când era tânăr și cea a Domnului Berdescu, cizmarul Domnului Ion și al Cucoanei Elisa. Trecu de casa femeii care, acum, le vindea borș, după trecerea în eternitate a Surorile Manole, care locuiseră lângă Râul Bârnat. Trecu prin fața noului cinematograful și aruncă o privire la afișul unui nou film rusesc despre marele război.

Își controlă buzunarul și se asigură că portofelul lui era tot acolo unde-l pusese. Cu vârful degetelor controlă bancnotele. Stăteau cumiți înăuntru.

Păși înainte. Pe ușa încuiată a Măcelăriei, pe o bucată de carton era scris *Închis pentru inventar*. Brutăria era încuiată fără mesaj. Domnul Constantin încercă ușa ca să fie sigur. Vânzătoarea, care-i fusese elevă, dar nu dintre cele mai strălucite, veni din spatele magazinului, crăpă ușa și-i șopti:

- *Pot să vă dau o jumate de franzelă, dar este de ieri! Nu s-a adus nimic azi!*

- *Îți rămân îndatorat! Și-i dădu discret două bancnote pentru pâine și una pentru dânsa și sacoșa din plastic cu reclama de țigări străine.*

Vânzătoarea se întoarse pe vârfuri cu sacoșa și-ncuie ușa etanș.

Alături, Alimentara cu autoservire – o noua inițiativă – nu avea orar pe ușile-ncuiate.

Pe partea cealaltă a străzii se ridica gara construită-n stil victorian cu coșuri de flori încărcate cu mușcate-mbobocite din care șiroia apa. Domnul Constantin vedea și auzea trenurile sovietice cu destinația Odessa. Trenuri de marfa transportând mesajul prieteniei ... *Sovrom lemn, Sovrom carne, Sovrom grâne, Sovrom ciment, Sovrom țevi...*

Cozi cu oameni ciolănoși începeau să se formeze în fața Măcelăriei în ciuda anunțului din vitrină.

Când Domnul Constantin ajunsese acasă, merse în bucătărie, puse pâinea în cutia de pâine și cercetă rafturile singuratece ale frigiderului. Dădu drumul la robinetul de apă rece. Se auzi un sâșâit în gol. Luă o cratiță și o umplu pe jumate cu apa dintr-o sticlă de pe pervazul ferestrei. O puse pe mașina de gătit și aprinse gazul. Merse în coridor, își scoase jacheta și deschise cele două uși ale dulapului din lemn de nuc. Puse grijuliu jacheta din material de Tweed pe umerășul din cedru. Își schimbă pantalonii din tergal cu o pereche de trening. Închise imediat ușile dulapului ca să nu intre vreo molie. Își scoase pantofii al cărui lustru era orbit ici și colo de praful zilei. Își puse pantofii de casă.

Reveni în bucătărie și așteptă ca apa să fiarbă. Scoase o cutie albastră pe care scria *TEA* și luă cu o linguriță câteva fire din frunzele măcinate ale ceaiului rusesc. Acoperi fiertura cu un capac și închise gazul.

Merse în odaia de zi unde fiică-sa sforăia ușor pe canapea, cu o carte atârându-i din mână și-n poală cu motanul târnat cu blana argintie, care-i răspundea în ecou.

- *Îmi odihnesc ochii numai. Și se aranjă confortabil în cuibul cu perne.*

- *Ce-ai făcut la examen?*

- *Profesoara a fost impresionată, la fel și Președintele Comisiei de Bacalaureat. E venit de la București. Profesor universitar la Politehnică. Nota maximă cu felicitări. Ei bine, m-am prezentat mai*

bine ca toate fetele din clasă. Zâmbi. Motanul o sancționează cu ghearele adânc în genunchi.

- Ușurel, scumpule! Nu-i așa că-i deștept! Și frumos! N-are pereche!

- A fost Maria pe-aici?

- Sigur! Era gata să plece când am sosit!

- Văd că n-a cumpărat nimic!

- A spus că nu s-a adus nimic la magazinele din Piața Gării! S-a dus și la Domnul Aaron! Dar tot nimic!

A spus ca să treacă Domnul Profesor pe la dânsul pe acasă căci va aduce făină!... Bunica a făcut supă de legume din grădină. Avea gust de legume. De ce nu putem să avem mâncare din carne?

Domnul Profesor nu-i răspunde și se duce în odaia cu birou.

Un ciocănit puternic se făcu auzit la ușa de la intrare. Motanul tresari violent, fata se mișcă nesigură.

- Vezi cine-i la ușă, te rog! Mama... se întoarce de la București cu trenul de noapte!

Copila merse la ușă. O deschise ușor.

- Tată, e Domnul Botez!

Înainte ca fata să fi avut timp să-l invite înăuntru, Domnul Botez păși în holul de la intrare.

- Bună ziua, Maruca! Trebuie să vorbesc urgent cu tatăl tău!

Maruca înghiți cu dificultate. Domnul Botez era soțul profesoarei ei de chimie, iar Maruca nu era pasionată...

Domnul Constantin apăru zâmbind în ușa biroului. Strânse mâna Domnului Botez și-l conduse în odaia de zi.

- Ia loc, te rog. Ce mai faci? Pot să-ți ofer niște vin. Din via socrilor mei.

Domnul Botez îl urmă în odaia de zi. Își frecă mâinile încurcat. Bătu din călcâie ca și cum ar fi încercat să se scuture de zăpadă sau de noroi. Deschise gura. Cuvintele ieșiră uscate, parcă crăntâind o bucată de sticlă, strecurată din nebagare de seamă într-un fel de mâncare.

- Știi... Nu știu cum să-ți spun... Am venit imediat... Mama ta a fost spitalizată ... de urgență... Duda Lucreția este cu dânsa ... A leșinat în baie ... S-a lovit rău la cap ... De radiator... Știi cum sunt radiatoarele din fontă ... Apoi se opri.

Buza de jos a Domnului Constantin tremură ușor. Parcă cu încetinitorul, se întoarse către Domnul Botez.

- Sunt gata! Să mergem!

COSTEL'S DAY povestire publicată în *ECHOES ON THE WIND*, Forward Press, New Fiction, Peterborough UK 2005

MR CONSTANTIN'S DAY povestire publicată în *DAYS LIKE THESE*, Forward Press, New Fiction, Peterborough UK 2010

Grădina cu stupi

De la marginea divanului pe care se odihnește, Cucoana Elisa urmărește umbra crengilor piersicului plantat de Domnul Ion atunci când a ieșit la pensie. Prin fereastra înaltă către răsărit vede cerul plumburiu gata să se desfacă în fâșii de ploaie. Cu mâna tremurândă netezește cuvertura cumpărată din pachet de la Doamna Múck cu casa la celălalt capăt al străzii.

- *Iulia, tu ești?* Spune cu vorba tremurândă, ciufulind blana târcată a motanului pe care-l ține cu grijă în poală.

- *Maria, mergi în grădină și strigă pe Domnul Ion la ceai. Cercetează ceasul deșteptător de pe masă ale cărui două clopote păzesc un cadran ilustrat cu tren cu abur.*

- *Ioane! Ioane!* Cuvintele nu-și află ecou.

Privește înainte la lada de zestre din lemn de nuc dăruită de Moș Bugan demult când era domnișoară la Mărăști și învăța la Școala Normală din Iași.

- *Era departe...* drumul cu șareta și apoi cu trenul. Când se văzuse în gară, tremurase de frică...iar Cucoana Anica, măicuța se petrecuse în vara... din podul cu bunătați, plutise prin gaura podului.

- *Mă bălăceam în iaz... cu copiii din sat!* Moș Bugan, tataia era strict și Elisa nu mai avea apărare.

Odaia se petrece mai cenușie și Cucoana Elisa ia delicat motanul târcat și-l pune pe perna din puf de alături. Se saltă din loc într-o tornadă de oase. Cu brațul stâng se balansează de marginea din mahon a divanului patinat. Legănându-se, se îndreaptă cu greutate spre fereastra cu umbre. Mioapă, privește-n grădină.

- *Unde-i Ion? Tot cu albinele! Mereu uită de ora ceaiului!* De acolo se leagănă spre cealaltă fereastră și privește în stradă.

- *Iulia? Tu ești?* Cuvintele nu-și află ecou.

E lângă divan. Se așează cu grijă. Așteaptă ca toți să se adune pe-acasă. Ochii Maicii Domnului coboară întrebători din locul lor de pe peretele de la Răsărit.

Cucoana Elisa își freacă mâinile brăzdate de râmele venelor de culoarea vinetelor crude. Își freacă ochii uscați și-și aranjează părul adunat în coadă la spatele capului.

Seara se trece liniștită.

Ploaia torențială obișnuită de după prânz se oprise-deodată. Streșinile casei cu fațadă italiană, scară grandioasă și uși din stejar masiv de la numărul 8 de pe Strada Casele Naționale își scuturau ultimele picături. Din grădină se ridicau vapori cu miresme de ceapă, usturoi, pătrunjel, leuștean și trandafiri de dulceață. Ferestre camuflate cu hârtie albastră se deschideau flămânde de lumină. Cireșul octogenar din fața casei își scutura rodul din anul acela. Fructe întârziate de un ger rebel venit deodată în luna mai.

Cocoșul alb, cel preferat de Domnul Ion, se auzea fugărind motanul Cucoanei Elisa peste straturile circulare în care lalelele se ofileau.

- *Își face de cap!* Sublinia Domnul Profesor, ginerele Domnului Ion, de câte ori intra pe poartă sau se afla în grădină. Îi știau de frica toți cei domiciliați la adresă și alții care se întâmplau să viziteze, cu excepția doctoriței pediatre care-l intimida impozantă.

Cucoana Elisa aranja diligent tacâmurile sovietice din argint pe masa acoperită cu fața brodată de dânsa cu flori de măr. Nu aștepta musafiri. Vor fi numai ei doi. Urma să-l cheme pe Ion din grădină, de la stupii săi cu albine. Răcoarea după-amiezii târzii se strecura fantomatic. Odaia era deschisă către lume prin două ferestre impunătoare, acoperite cu dantele din bumbac, atârinate în inele suspendate de bare masive din alamă. Două găvane din teracotă, pictate în acuarele la orele de lucru manual de nepoata Cucoanei Elisa, cuibăreau mușcate reumatice de-o vârstă cu casa. Cucoana Elisa simțea în nări petalele trandafirilor de dulceață. Piersicul din fața celeilalte ferestre își bătea crengile șoptind trecerea timpului. *Se va rupe cu fructe la toamnă. Gândi Cucoana Elisa. Și Ion care n-a vrut să-l planteze. Că-i fragil!*

Domnul Ion, din director la *Școala de băieți numărul 2* din urbe ieșise la pensie și-și făcea orele de serviciu în grădina cu legume, în livada cu cireși, vișini, meri, peri, gutui și un nuc, în cea de legume și prin vița nobilă plantată de ginere-său, Profesorul. Era pasionat de albine, de găini și de curci.

- *Ce vreme de belșug!* Își spunea când, fluierând, mânuia uneltele cu dexteritate. Își amintea de fotografia decolorată făcută la țară când începuse ca proaspăt director de școală rurală. Era în costum alb cu părul pieptănat în cărare și mustața țeapănă, printre stupii cu albine, cu școala și casa în var alb pe fundalul fotografiei, iar într-o parte, băieții, elevii lui de la țară, cu care plantase o livadă cu nuci, stăteau drepti, copleșiți de importanța momentului. Aveau toți să devină preoți de țară.

Din zori, ca un controlor de calitate își cerceta coloniile de albine, fagurii cu miere și larvele. Plănuia noua recoltă de miere. Domnul Ion era dedicat pastoralelor sezoniere, care durau din mai și până-n septembrie. Se alătura colegilor lui de la clubul apicol când duceau stupii în pădurea de salcâm, apoi la cea de tei, terminând în câmpuri de floarea soarelui. Venea acasă săptămânal pentru provizii când își controla coloniile de albine tinere, lăsate acasă în grija Cucoanei Elisa. Atunci savura plăcintele poale în brâu frământate de Cucoana Elisa după o rețetă moldovenească din vreme răzeșești învățată la Mărăști. Folosea prilejul călătoriei ca să-și ia schimburi de haine.

Ce flori au făcut trandafirii anul acesta! Spuse Domnul Ion cu voce tare. *Ia să le mai pun încă o stropitoare!* Udase de dimineață, înainte și înapoi cu stropitoarea. Ginerile, Profesorul, pusese lungimi de furtun prin întreaga grădină, dar Domnul Ion era orientat ecologic. Din experiența de viață. Folosea o stropitoare din zinc care lăsa apa să curgă cu blândețe peste flori și legume.

De câte ori am mers înainte cu stropitoarea plină și înapoi cu stropitoarea goală? De la un capăt la altul al grădinii!

Domnul Ion începu să șuiere un marș din război. Scăpase cu viață din amândouă. Privi în direcția stupilor. Nicio albină la intrarea în stupi. Albinele-l știau după miros și nu-l înțepau.

Săraca Elisa, n-o suferă albinele! Nu se putea apropia nicicum de cireși sau de vișini sau de tufa de căpșuni fără să fie urmărită de un șir de albine gata de harță. Domnul Ion o vedea cum aleargă, repede, repede, cu o grămadă de morcovi sau pătrunjei ca un buchet de la serbarea de sfârșit de an școlar, spre treptele din spatele casei și-n sanctuarul bucătăriei. Era ca o școlăriță care urcă pentru prima dată pe podium ca să primească un premiu. Le vedea pe albine rotindu-se amenințătoare la ochiurile ușii, ca apoi să se ducă-n drumul lor. Cucoana Elisa-l auzea strigând din tufe de zmeură:

- *Ți-am spus să nu mai pui parfum sau cremă pe față! Știi bine că nu le place!* Iar Domnul Ion se simțea în control și complet stăpân pe domeniul său din grădină.

Furtuna e iminentă și lor nu le place. Precis vor roi! Bodogăni pentru sine. Majoritatea stupilor îi avea anul acesta acasă. Restul le trimisese în pastora cu un coleg prieten de la Apicola.

Ce nemișcare! Ce pune natura la cale?

Vremea nu părea schimbătoare, cel puțin așa auzise la starea vremii.

Domnul Ion se părea cuprins de energia plantelor. Crăci înnodate acopereau magaziiile dinspre grădina cu legume. Acum le scurta și acum creșteau ca în junglă. Observă țărâna scormonită în stratul cu pătrunjel.

Motanul Elisei își face iarăși de cap! Chior de-un ochi, înțepat de albine pe când fusese pisoi, fusese mușcat de câinele casei și jucat ca o minge. Cucoana Elisa-l salvase și-l îngrijise trei săptămâni pe-un pled pus după sobă. După ce Domnul Kulikovski, veterinarul basarabean o asigurase că nu mai are scăpare!

E soi rău! Spuse Domnul Ion. Își puse grebla și săpăliga în magazia de sub măr și merse binișor spre casă. Se simțea obosit și-i lipsea conversația Cucoanei Elisa care citea și știa despre toate. Cucoana Elisa se întâlnea săptămânal la una din prietenele ei, unde conversau despre cărți, noutăți la o ceașcă cu cafea și o prăjitură de casă. În plus, mergea săptămânal la Doamna Ailincăi, care deschisese acasă o bibliotecă de stradă. Acolo, Cucoana Elisa o lua și pe Duduca Maruca să-și aleagă din cărți.

Domnul Ion păși pe trotuarul ce contura clădirea, înspre fațada de la stradă, urmărit strâns de albinele de la unul din stupii de sub mărul cu scrânciob.

Două regine în stup! Măine o să le separ! Operație delicată! Altfel or să roiască...și-or să înțepe pe

cine li se pune-n cale! Spuse șuierând un cântec din tinerețe.

Domnul Ion o luă de-a lungul trotuarului lat care proteja clădirea ca un manșon. Depăși pe sub mărul cu scrânciob pe care-l meșterise pentru nepoată, cea care-l scotea din sărite cu orice prilej, mai ales când se cocoța în mijlocul rondurilor și striga „Craiova” cât o țineau puterile, ca s-o audă vecinii care trebăluiau pe afară, precum și toți trecătorii de pe stradă. După împrejurări, Domnul Ion o fugărea pe recalcitrantă. Meșterise scrânciobul gospodărește din curele din piele și lemn dăruit de Domnul Platon. Păși pe lângă rondurile sale perfecte cu lalele grenă, precum văzuse în cărțile sale de horticultură concepute pentru Le Roi Soleil la Versailles.

Domnul Ion păși pe sub ferestrele incendiate de mușcatele din colecția Cucoanei Elisa. La scările înalte din fața clădirii, ridică un picior spre treapta întâi. Albinele credincioase se porniră roi pe brațele goale, pe hainele de lucru, pe fața fără barbă, chiar pe chelia ca luna.

S-a lăsat întunerit devreme. Murmură în corpul amortit. *Iarăși reumatismul, bată-l vina! Furtuna-i gata-gata...*

Cucoana Elisa așternu o față de masă cu flori de măr și dantelă croșetată pe margini. Era măiestrită din pânză bună din in țesută în casă de mamă-sa, Cucoana Anica, pe când era domnișoară.

Cucoana Elisa copsese o bunătate de plăcintă cu brânză „poalele-n brâu” după rețeta Cucoanei Anica. Cucoana Anica făcea plăcintele din aluat nobil de cozonaci, în care punea șapte gălbenușuri bine frecate într-o cremă spumoasă cu zahărul tos trecut printr-o sită. Amesteca-n covată de zestre plămădeala crescută cu gălbenușurile cremă, cu lapte cald și patru albușuri făcute spuma. Frământa cam vreo jumătate de oră, apoi adăuga două linguri de ulei, un sfert de litru de ulei cald, jumate de litru de lapte. Amesteca cu grijă totul și apoi îl lăsa să crească pe soba bucătăriei cam vreo două-trei ore. Odată crescut, Cucoana Anica separa aluatul în bucăți mari de o palmă pe care punea brânza amestecată cu ou și cu vanilie. Atunci aduna marginile fiecărei plăcinte, modelându-le în formă de pachet. Le puneă într-o tavă și le lăsa să mai crească la cald. După aceea, le puneă la foc potrivit circa o oră.

Ce-și amintea despre Cucoana Anica era nebuloasă pentru Cucoana Elisa, pe atunci mititică. Era o zi de toamnă târzie. Cucoana Anica avea neamuri în vizită și, generoasă, se urcase-n pod după sacii cu zahăr. Alesese sacul cel mai plin. Îl ridicase în brațe ca pe un prunc gata să sugă. Trei pași înspre golul deschiderii. Plutise spre dușumeaua gospodărită din stejar de Moș Constantin, bărbatu-său. Instantaneul cu mamă-sa crescuse ca drojdia în mintea Cucoanei Elisa, din ceea ce-i relataseră unii și alții, pentru că ea se juca atunci cu copiii prin vie. Cucoana Anica avea 28 de ani împliniți.

Cucoana Elisa și aruncă privirea spre lada de zestre din lemn de nuc lustruit primită de Cucoana Anica la cununie. Mai adăpostea câteva cămăși din mătase brodate în casă, multe sculuri din borangic pe care nepoată-sa, Duduca Maruca le încălcea jucându-se pretinzând că are părul blond, blana de vulpe pe care o aerisea de naftalină la început de fiecare toamnă și tacâmurile din argint aduse de Moș Bugan, când scăpaseră cu toții cu zile de la Revoluția sovietică, împreună cu o mie de oi și cu oieri de tocmeală. Le puneă pe fața de masă din zestrea Cucoanei Anica numai la mari sărbători: La Sfântul Crăciun, la Anul Nou, de ziua Domnului Ion, de Sfintele Paște și de Ziua Regelui, la aceasta din urmă fără explicație. Cucoana Elisa adulmeca din lada de zestre mirosurile satului Mărăști, unde și petrecuse copilăria.

Cucoana Elisa așeză binișor ceștile și farfuriile pe fața de masă, tacâmurile de serviciu care necesitau să fie zilnic frecate ca să nu coclească. Selectă din dulapul cu bunătăți, dulcețuri proaspete de vișine și cireșe din livada Domnului Ion și un borcan cu miere de albine, cu o albină-n relief pe sticla verzuie. Puse frunzele salatei spălate într-un castron de Yena, dinainte de Războiul al Doilea, gata să fie după ce Domnul Ion se va fi spălat pe mâini.

Cucoana Elisa stătu un moment nemișcată. Auzi pași scârțâind pe cărăruia dinspre poartă. Duduia Lulia, fiica-sa încadra ușa din față.

- *Ce zăpușeală! La farmacie ne-am copt! ... și asta cu stururile trase. A trecut Maruca pe la voi?*

- *Ce bine-mi pare că-ai venit. Ceai sau cafea?*

- *Nu, mulțumesc! Am multe acasă!*

- *Maruca ne-a vizitat de doua ori! Am servit-o cu salată de roșii și castraveți din grădină. A stat tolănită pe magazia de sub mărul cu scrânciob. Citea din lista cu cărți dată de Domnul Ichim la română. Era foarte pătrunsă de importanța ei. Pe zi ce trece devine mai snoabă!*

- *Unde-i tata? Nu l-am zărit de la poartă!*

- *Presupun că-i tot la albine! A uitat de ora ceaiului! Ai putea, te rog, să-l strigi de pe scările de la bucătărie? Ai stat la masă? N-ai vrea să stai la masă cu noi?*

- *Nu, mulțumesc, vreau să merg repede acasă să fac un duș și să mă-ntind! Tare-i cald!*

Duduia Lulia merse în antretul cu plafonul înalt, de unde păși în bucătăria cu stururile trase și, prin ușa cu plasă dinspre grădină, strigă cât putu:

- *Tată! Tată! Masa e gata! Și cu jumate de piruetă merse înapoi spre odaia de zi a Cucoanei Elisa, care ședea pe un scaun cu spătarul rotund. Duduia Lulia își privi mama scrutător. Își păstrase frumusețea liniștită din tinerețe. Părul de un blond șters, culoarea grâului răscopt îi încadra fața ocilită de riduri adânci, în două cozi bogate legate la spate. Ochii încărcăți de bunătate păstrau nuanțele azurului marin. Așa-și închipuia Duduia Lulia că ar fi culoarea oceanului.*

Motanul Cucoanei Elisa se strecură prin ușa deschisă și se făcu simțit pe gleznele mamei și fiicei. Torcând ca o locomotivă cu aburi, sări în poala generoasă a Cucoanei Elisa, care-l alintă pe cap și-i murmură secretos:

- *Ți-o fi foame, măi băiete! Pe unde-ai umblat toată ziua? Tare mai ești ușărnice! Motanul știa însă să fie discret.*

Îl puse jos și-l îndemnă înspre bucătărie, unde-l trată generos în farfuria emailată. Cucoana Elisa-l răsfăța. Relația lui cu Domnul Ion era diferită. Îl sâcâia ori de câte ori îi ieșea în cale.

Cucoana Elisa strigă din dreptul ușii:

- *Ioane, ioane, unde ești? Vino în casă să-ți bei ceaiul!* Nu răspunse decât vântul care se pornise timid printre frunzele mărului de lângă casă. Nori plumburii se-ngrămădeau într-un joc de rugby pe deasupra grădinii. Din bucătărie merse-n antret și deschise ușa dinspre stradă. Nu se vedea nimeni.

- *Unde-o fi, nu-i în firea lui să întârzie.* Spuse Cucoana Elisa aranjându-și o șuviță rebelă.

- *Mă duc în grădină să-l caut!*

Duduia Lulia se porni cu pas cadențat.

Atunci se auzi poarta de la stradă deschizându-se cu zgomot înăbușit. Duduia Lulia deschise ușa dinspre stradă și-l văzu pe Domnul Constantin aplecat deasupra primei trepte.

- *Ce faci acolo?*

- *Aici! Aici! Ajută-mă, te rog!* Duduia Lulia coborî treptele mari și largi din ciment. Zări o grămăjoară lângă bărbatu-său. Mioapă, nu putea desluși. Deasupra, plumbul furtunii roia viespi. Domnul Constantin șopti: „*Stai cu Domnul Ion, mă duc după doctor*“. Duduia Lulia se aplecă cu grijă. Domnul Ion devenise mărunt precum mumiile copiilor sacrificați zeilor în Anzi. Un strat fierbinte de albine îl înfășura într-o pătură protectoare. Duduia Lulia-i zări numai mâinile muncite cu vene de iederă groasă. Le atinse timid: „*Tată, tată, mă auzi?*“ Se simți ca atinsă de-un fluture de noapte.

Cucoana Elisa veni să închidă ușa de la intrare. Își îndreptă privirea spre poartă, apoi ținti cărarea străjuită de șirul de trandafiri albi altoiți de Domnul Ion. O simfonie de petale. Mai aproape-și zări fiica aplecată peste ultima treaptă. O trecu un fior. Cerul își cosea plumbul peste grădina Domnului Ion. Cucoana Elisa se făcu nemișcată, încadrată în rama ușii. Duduia Lulia se legăna înainte și-napoi pe treapta de jos a scării precum un scrânciob luat de vânt.

- *Ioane, ioane, unde ești? Vino în casă să-ți bei ceaiul!*

THE BEES povestire publicată în MYSTERIES OF THE WORLD, Forward Press, New Fiction, Peterborough UK 2004

5 martie 1953

Îmi amintesc... Sunt înconjurată de rafturi interminabile cu cărți vechi. Una-mi atrage atenția. De pe copertă, imaginea lui Stalin zâmbeste părintește în fața familiei lui. Valuri confuze îmi săgeată memoria din vremi când naivitatea mi-a fost spulberată.

Un aer glacial traversează începutul de lună. După calculele preoților ortodocși, care nu trebuie menționați în public, Paștele cade anul acesta înainte ca mieii să poată fi sacrificați.

Câțiva țărani încotoșmănați în șube și căciuli de astrahan pe cap vând verde înghețate, morcovi piperniciți și ceapă degerată, care a început deja să miroase a putred. Miliția economică stabilește zilnic prețuri maxime pentru piața țărănească scăpată din nebăgarea de seamă a unor activiști de la centru din ghearele colectivizării cu jașca.

Câțiva adulți zgribuliți, care par să nu fi îmbrățișat profunzimea *timpurilor istorice*, merg la slujba zilnică cu capul plecat și ochii țintiți la băltoacele și noroiul din stradă.

Îmi amintesc ... Mi se spune mereu să nu repet nimic ce se spune în casă. Îmi vine greu să nu repet ceea ce aud întâmplător. Minte mea necoptă încă nu înțelege de ce trebuie să tac.

O existență spartană străbate orele noastre de lumină și întuneric. Nimeni nu zâmbeste în casa noastră sau pe stradă și vocile sunt totdeauna șoptite, ca și cum cineva ar putea să ne audă ca apoi să pârască vorbele noastre șoptite în taină.

Îmi amintesc ... Sunt martoră a trenurilor prieteniei încărcate la refuz de la Brașov spre Kiev, de la București spre Odessa, de la Bacău la Moscova, de la Suceava la Leningrad.

Îmi amintesc ... Sunt martoră a trenurilor goale de la Kiev la Brașov, de la Odessa la București, de la Moscova la Bacău, de la Leningrad la Suceava.

Maruca privește prin fereastra încăperii ei de la mansardă trenurile companiei unice Sovrom. Aude de departe șuieratul convoaielor pe roți: Sovrom lemn, Sovrom petrol, Sovrom lână, Sovrom carne, Sovrom lactate. Trenuri sovietice interminabile de marfă cu scriere kirilică, cu ușile închise ermetic, pe șine mai largi special construite. Trenurile companiei unice Sovrom nu se opresc în gara Bacău. Maruca habar n-are unde se duc zi și noapte. Maruca spionează din colțul ei de geam care-și deschide hăul la același nivel cu cenușa cerului dimineții.

Îmi amintesc... trenurile belșugului. O văd pe Maruca spionându-le din tăcerea încăperii ei de la mansardă, de unde nicio vorbă nu trebuie să scape în afară.

Maruca-i gata să se apuce de teme. Este în clasa întâi, în schimbul de după-amiază. Pe coperta caietelor ei se află etichete scrise caligrafic de bunicuțul ei fost director de școală, acum pensionar și apicultor. Maruca-și privește prenumele scris în peniță cu cerneală albastră. Categorie că nu-i place cum sună. Toate prietenile ei, toate colegile de la școală, toate rudele fete, de aceeași vârstă, au același prenume: Mariana, ca franțuzescul Marianne. Ea nu răspunde decât la Maruca.

Îmi amintesc... despre prenumele meu – asta am aflat mult mai târziu – că mama și tata îmi aleseră acest prenume pentru a-și exprima rezistența tăcută împotriva introducerii obligatorii a limbii ruse.

Românii sunt o nație francofonă.

După abdicarea forțată a Regelui Mihai, sovieticii și-au impus voința de oțel și populația și-a plecat spatele, a privit în direcția opusă, cu ochii lipiți de pământ și și-au încuiat gândurile-n sine.

Maruca nu poate să sufere cum o cheamă. Sună stângaci și afectat. De Moș Crăciun – care nu poate fi menționat oficial – își dorește un alt nume și mai ales o pereche nouă de pantofi, sau – nici nu îndrăznește să spere decât uneori, la marginea gândurilor – poate o rochie. Tânjește să aibă ceva nou. Toate lucrurile frumoase pe care le posedă provin de la doamna Teja, o farmacistă colegă cu măicuța ei, haine care au fost cumpărate pentru fiica ei Geta înainte de venirea comuniștilor la putere. Geta a crescut și lucrurile, cât ar fi de frumoase, nu o mai încap. Inclusiv pantofii. Maruca-i examinează minuțios. O cam strâng acum. Bunicuța a tăiat cu dexteritate partea din față și din spate a pantofilor, eliberându-i degetele și călcăiele.

Îmi amintesc... că în centrul orașului Bacău, pe Strada Mare, magazinele particulare de pe vremuri fuseseră transformate în magazine de stat, cu vânzare numai de cupoane rămase din stocurile foștilor negustori, care, încet, încet, începuseră să emigreze spre Țara Sfântă. Încălțăminte însă nu se vindea nicăieri.

Maruca merge joia cu bunicuțul la piața centrală a orașului. Acolo vede țărani care vând zarzavaturi și fructe de sezon. Mai sunt și vânzători de haine vechi și pantofi scâlțiați și vânzătoare ambulante în fuste multicolore care vând piepteni colorați, *Hopa Mitică* cu magnet, inele din sârmă și ceasuri jucărie.

Maruca are voie să meargă la taraba cu limonadă și biscuiți din fața gării. Bunicuța-i dă duminica, după siesta de după prânz, 1 leu ca să-și cumpere o Eugenie și-i mai rămâne și rest. Maruca mușcă din biscuitul tare. Are gust bun dacă-l lasă să se topească în gură.

Maruca se așează binișor la masa îngustă care-i servește drept birou. Răstoarnă de-a valma toate caietele și cărțile pe masă. Alege cartea și maculatorul de aritmetică. Deschide cartea și de la prima pagină portretele lui Marx, Engels și Lenin o privesc cu ochi de lemn. Din pagina a patra Tovarășul Stalin îi zâmbește părintește. Urmează paginile tovarășilor Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica și Ion Gheorghe Maurer. De acolo și până la ultima pagină sunt doar șiruri de exerciții și probleme.

Îmi amintesc... materialele de propagandă care-l denumeau Bunicul Stalin.

Ilustrația-l arată de zahăr. Zâmbește din pagină pe sub mustață, carismatic și iute. Tovarășa Țapu, învățătoarea Marucăi, care le spune mereu că sunt ultima ei serie de elevi, le amintește la fiecare ocazie că Tovarășul Stalin croiește viitorul. Ca un făcut, gândurile Marucăi o iau la sănătoasa odată ce este menționat numele *dragului tovarăș*.

Gândurile Marucăi revin de pe dealuri imediat ce aude vocea de clopot a bunicuțului Ion, care traversa nestingherită din bucătărie, unde topește ceara de albine pentru a o remodela pe faguri.

- Te-ai apucat de lecții? Acuși urc să controlez ce-ai lucrat.

Maruca deschide penarul din lemn cu numărătoare cu mărgele din sticlă, alege un creion și o ascuțitoare și se apucă de ascuțit. De câteva ori, căci vârful se încăpățânează să se rupă la fiecare încercare. Reușește în cele din urmă. Ia caietul și-l răsfoiește cu priviri critice. Dă din cap negativ când se uită la câteva ștersături stângace. Pe următoarea pagină goală scrie sus în dreapta data de 5 martie 1953.

Tremură surprinsă când capul chel al bunicuțului Ion se aplecă peste caietul deschis.

- Nu știi care este tema! Nu-s sigură! Rostește cu jumate de gură.

Bunicuțul Ion înșfacă manualul de aritmetică, ignorând portretele dragilor tovarăși. Încetîșor, fața-i devine de culoarea sfeclei coapte. Răsfoiește paginile cu dexteritate până ajunge la o pagină cu exerciții încercuite.

- Uite, astea sunt! Pune-te pe treabă, că trece dimineața și acuși trebuie să mergi la școală.

Bunicuța acuși vine de la cumpărături și atunci o să știm ce mâncăm la prânz.

Îmi amintesc ... magazinele din fața gării Bacău cu arhitectura victoriană. De dimineața până seara și chiar și de la două noaptea și până-n zori, se făcea coadă, deși nu erau livrări. Oamenii zgribuliți băteau pe loc din călcâie în speranța unui transport de pâine sau lapte. Unele femei, mai întreprinzătoare, aduceau câte un taburete și un șal sau o pătură.

Tovarășa Rotaru vine-n grabă și se pune în față la coada măcelăriei ce are ușa-ncuiată cu lanț și cu lacăt. Un vecin arcuit o zărește:

- Ai venit prea târziu! S-a dat ulei la Alimentara.

Tovarășa Rotaru, care este ochii și urechile vigilente ale străzilor din jurul gării, spune aproape înecându-se:

- A murit Tovarășul Stalin!

- Taci din gură, muiere! Șuieră omul printre dinți. Or să te aresteze!

Tovarășa Rotaru n-are de gând să tacă.

- A murit satana. Ți-o spun. Pe cuvânt de onoare. Fiica-mea s-a repezit de la Sfatul Popular să-mi spună. Nici ei nu-i venea să creadă. A aflat de la București.

Continuă cu încăpățănare.

- *Tovarășul Stalin e mort.*

Alte voci în ecou.

- *Stalin e mort.*

- *Stalin s-a dus dracului.*

Vorbele se rostogolesc la vale prin mulțimea cu gurile căscate.

- *Stalin nu mai e.*

- *S-a dus satana.*

Voci icnite cresc în sonoritate.

- *Să-l ardă iadul!*

Vestea face roată printre oamenii care sunt înșirați la coadă. Ochii aplecați se deschid către cer și câteva tovarășe de vârsta a treia, mai îndrăznețe, încep să-și facă cruce cu sânguință. Alte priviri se îndreaptă spre Tovarășa Rotaru pentru confirmare. Zâmbete timide pe fețele palide. Apoi, fețele devin nemișcate, cu ochii fixați la sol și spatele gârbovit.

Îmi amintesc... nimeni nu putea fi sigur de acuratețea știrilor... Sau de cine informa...

Înainte prânzului, de la fereastra ei de la mansardă, Maruca zărește eșarfa din mătase naturală a bunicuței și geanta largă din piele de crocodil cumpărate dinainte de război. O vede cum deschide poarta și cum pășește pe cărăruia mărginită de trandafiri albi. Urcă pe scările înalte ale casei lor cu fațada italiană și o aude cum deschide și închide ușa masivă din stejar. Maruca coboară scările câte două odată. În hol, se oprește și ascultă cu atenție. O aude pe bunicuța Elisa vorbind pe șoptite cu bunicuțul Ion, dar nu distinge cuvintele. Cum deschide ușa bucătăriei, se face tăcere.

- *Bunicuțo ce-ai cumpărat? Iar am văzut trenurile Sovrom.*

- *Nu s-a dat nimic pe la magazine. Spuse oftând. Ți-ai terminat temele? Am să-ți fac scrob de la găinile noastre.*

Îmi amintesc după-amiaza aceea! Îmi va rămâne în minte până n-am să mai fiu! Tovarășa învățătoare ne-a ordonat să punem toate cărțile pe bănci și să le deschidem pe rând la paginile unde erau imaginile cu Marx, Engels, Lenin și Tovarășul Stalin cel drag.

Tovarășa Țapu ne ordonă să rupem din pagini, chiar și cea cu tovarășul mult iubit. Tovarășa Țapu strânge toate paginile rupte și le pune în soba clasei unde lemne ude trosnesc chinuite. Noi, elevii ne uităm unii la alții neștiind ce să credem. Unii mai îndrăzneți ridică chiar mâna să întrebe. Tovarășa, care poate fi foarte strictă, după cum suferă sau nu pe unii din elevi, ne spune acru:

- *Ce mai așteptați acum? Apucați-vă de lucru... cu sumele la aritmetică. V-am indicat ce aveți de făcut! Nu mai pierdeți vremea!*

Câteva voci mai îndrăznețe se fac auzite timid.

- *N-am s-o fac! Nu pot să rup pagina cu poza Tovarășului Stalin! Doar ne-ați spus că iubește copiii! Ne-ați spus că ne-a promis ... viitorul... Doar ne-a promis ...*

Narațiune prezentată la *New Writing Partnership Workshop* Norwich UK 2004

Narațiune prezentată la *New Writing Ventures Workshop* Norwich UK 2006

Narațiune publicată în *Revistaexiled ink* issue 14/ winter 2010-11 London UK

Cea dintâi amintire

Aud zgomote în drum. Oare ce se-ntâmplă? Au ieșit copiii la joacă? În gonetă. Mă împiedec. Of! Sub piersicul Bunicuței. Mă ridic. Genunchii-s bine. Rup o piersică pe jumate coaptă. O mușc pofticioasă. Mestec. Am ajuns la poartă. Of! E încuiată din nou. De-a Bunicuțului. Mă sui întâi pe o stinghie și apoi pe cealaltă. Cât văd cu ochii ... parada de vagoane multicolore. De o parte și alta a străzii. Văd un cal... ca al Gospodinei Jipa de la Fântânele, care-i aduce brânză cu smântână Bunicuței în fiecare miercuri. Vagoane vopsite în roșu, verde și galben. Scârțâie din încheieturi. Ca vecina când exersează la vioară. Parcă-s miorlăiturile motanilor Bunicuței când se fugăresc prin grădină. Văd oameni îmbrăcați în haine curcubeu. Aud muzică. Ce îngrămădeală. Nu-s mierloii care se înfruptă prudenți pe gazon. Nici turturelele care se rotesc printre straturile cu flori.

Încerc iarăși să deschid poarta. Of! Numai dacă Bunicuțul n-ar fi încuiat-o! ... „*O să te ia Baubaul!*” îmi tot repetă. Îmbufnată-i spun „*O să-l tai în bucăți!*” Și cu toate astea tot o încuie.

Dacă mă salt hopa, pot să mă salt peste poartă. Îmi fac vânt. Peste poartă. Îmi las picioarele în jos. Aterizez pe genunchi. Icnesc. Câteva bobite de sânge și praf. N-o să mă apuc de bocit. Nu am voie în stradă. Mă ridic hopa și-s în spatele unui vagon vopsit în roșu. Și lângă un om caraghios, cu o salopetă roșie, care-mi țipă în ochi. Trag cu urechea, dar nu pricep ce vorbesc oamenii ăștia.

Mirosul de gunoi de grajd mă face să strănut. Precum vreascurile uscate pe care le arde Bunicuțul toamna.

Mă dor picioarele. Trebuie să sar de pe un picior pe altul. Ca să mă țin după vagoane. Alerg și sar de pe un picior pe altul.

Văd un animal bizar, cu blănița precum motanii Bunicuței, dar cu dungi și mult mai mare. Pare să doarmă dus pe labele-mblănite din față. Știu că pretinde numai. La fel ca motănelul meu. Pretinde că-i o cocuță. Îl înfăș într-un prosop. Îl pun în landoul păpușilor mele. Pare-adormit. Mă urmărește. Prin pleoapele pe jumate deschise. Îmi iau ochii de pe landou. Sare din landou ca o săgeată. Printre tufele grădinii. Iar eu, după el.

- *Patru bilete, vă rog. În față. Pentru spectacolul din seara asta. Spune femeia cu părul ca o ploaie de cârlionți.*

- Douăzeci de lei. Răspunde casiera. Femeia cu părul ca o ploaie de cârlionți extrage portofelul din geanta de mână. Din el, o mână de monede. Ia biletele și le pune cu grijă în geanta de mână. Cu o piruetă, pe pantofii cui, o ia în direcția opusă chioșcului de bilete. Privește înainte și se oprește ca fulgerată. Face câțiva pași către o fetiță îmbrăcată într-o rochiță albastră ca cerul cu buzunarele brodate cu găște. Poartă un șorț din nylon cum nu se vinde prin magazine, însemnat cu câteva pete cu noroi. Are teniși lipiți cu noroi. Ține-n mână un iepuraș din pânză. Sare de pe un picior pe altul. Râde cu gura până la urechi.

- *Ce faci aici, scumpeteo?*

- *Merg după cai! Merg după motanul cel mare tărcat.*

- *Ești cu mămica și tăticul?*

- *Nu.*

- *Ești cu bunicuța și bunicuțul?*

- *Nu.*

- *Vino cu mine, scumpeteo! Și femeia o înșfacă cu nădejde de încheietura mâinii.*

- *Ioane, ai văzut-o pe Maruca?*

- *Nu de la micul dejun, Eliso. E prin grădină fără doar și poate.*

- *Am strigat-o de mai multe ori. N-a răspuns.*

- *Nu cred că s-a dus prea departe. După ce-am dat drumul la găini, am încuiat poarta cu cheia.*

- *Sper că nu i s-a întâmplat nimic.*

- Nu te mai agita. Copila știe să-și aibă de grijă. Îți amintești cu câtă forță mi-a rupt lalelele în primăvară? De abia dăduseră-n floare. Mai ales cele negre. Și cum striga din răputeri ‚Craiova‘ din vârful rondurilor de lalele. De ce n-o trimite mamă-sa la grădiniță?

- Ioane, nu fi aspru cu copila. E neajutorată. E prea tânără și fragilă.

- Ce spui! Toată ziua-i în grădină și-i stricătoare. Rupe, rupe tot ce-i vine la mână.

- Ioane, nu te lega de copilă. Nu vreau să mai aud niciun cuvânt negativ.

Pe când Ion se uită întrebător la Elisa, se aude un ciocănit puternic la poarta de la stradă. Ion se ridică de pe scaun și lărgeste deschiderea ferestrei mascată cu hârtie albastră. Strigă cu voce de bariton: *Un moment, vă rog!*

Ion merge la ușa solidă din fața casei, o descuie, coboară treptele impunătoare ale casei cu fațada italiană, invidia vecinilor, scoate cheia din buzunarul cămășii cu mânecile scurte și o descuie.

Maruca îl măsoară din cap până-n picioare, rânzând cu gura până la urechi.

Ion se întoarce spre ușă și strigă către Elisa:

- *Uite-o pe ștreqărița cea fragilă!*

Narațiune prezentată la *Dereham Advanced Creative Writing Group Workshop UK 2010*

Bombonele

Vara se petrece apăsătoare. Nu se poate dormi fără ferestrele larg deschise și cada din baie plină cu apă rece. Familiile din strada Casele Naționale din Bacău încearcă să mențină răcoarea. Mulți spun că este o vară neobișnuit de toridă. Treburile de rutină se fac fie dimineața devreme, fie după-amiaza târziu. Magazinele sunt închise între orele 12.30 și 17.30. Strada apare ca o repetiție de hârtie albastră la ferestrele largi.

Nimic nu tulbură rutina zilei, care constă din jocuri în stradă pentru acei copii care n-au vârsta școlară ... Joacă șotron și castane. Se întrec la alergări sau pescuiesc cocoțați pe ramurile merilor din grădini. Se cațără pe crăcile solide ale mărului din mijlocul grădinii Corneliiei, care-a fost gradina Domnului Șeica, luată cu japca de primăria comunistă locală. De acolo se apucă să facă tot felul de exerciții de gimnastică cum au văzut pe la televizor. Când se mai răcorește spre seară, se adună în fața curții Domnului Ion de la numărul 8 și se pun pe fotbal, dar cu atenție, fiindcă dacă scapă mingea peste gard, în grădina cu trandafiri, sigur că va ajunge tăiată cu briceagul de altoit trandafiri. Dacă vor, pot să se urce și să se prăjească la soare – cu permisiunea Cucoanei Elisa, care este umanitară și tolerantă în extremis – pe magazia Domnului Ion, când acesta este plecat la piața centrală. Sau în cantonament pastoral cu stupii de albine. De câteva ori pe săptămână, pe scările grandioase ale casei cu fațada italiană și uși masive din stejar sculptat de la numărul 8, copiii pun în scenă câte o piesă scrisă în grabă de Duduca Maruca, dar nu în ziua de luni, când Maria spală rufe și are nevoie de funie ca să le usuce. Duduca Maruca, cu permisiunea Cucoanei Elisa, pune o pătură veche de Scoția pe funie și o ancorează cu cârlige enorme.

- *Întâi strig catalogul, spune Duduca Maruca-nțepată, și apoi împărțim rolurile.*

Duduca Maruca, cu înclinații de prima dona, ține pentru sine rolul principal.

- *Atunci nu vreau să mă joc, spune Luci-nțepată. Iar Relu Borcănelu, frate-su, se apucă tot atunci de bocit, fiindcă știe că n-are să capete decât un rol secundar, de puștan smiorcăit, în care urmează să se joace pe sine.*

Este dimineața devreme. Soarele începe să pârjolească florile și copacii altoiți. Maruca, Costel, Coca, Luci și Relu Borcănelu se fac văzuți de după porțile curților lor ca și cum ar fi cronometrați. Luci se decide pe loc:

- *Hai să jucăm o partidă de fotbal! Costel treci în poartă!*

Luci nu dă voie să fie contrazisă. Partida de fotbal are loc după reguli inventate și îmbunătățite cu fiecare nouă partidă. Copiii nu sunt în pericol de a fi călcați de vreun vehicul. Pe stradă nu trec mașini particulare. Rar se vede sau se aude *Pobeda* vreunui activist de Partid important. Sau un camion al armatei se rătăcește... sau zguduie strada un tanc de fabricație sovietică, aflat în manevre după anotimp și după decizii luate de Sus. A trecut o decadă de la sfârșitul războiului, dar sovieticii insistă – știu ei ce știu! – în exerciții armate, ca să dea populației de gândit privind avantajele obligatorii ale marilor idealuri marxist-leniniste.

După câteva minute, copii se uită la Luci, care a trecut eminent în anul al doilea la școala primară de pe Strada Negel. Mama lui Luci este la pat. Se sfârșește fără zgomot de-un cancer ajuns la metastază. Luci și frate-său, Relu Borcănelu, n-au însă habar.

- *Joci sau nu joci! Și Luci-l îmbrânțește pe Costel din poarta imaginară.*

Luci-l schimbă pe Costel din gol și-l înlocuiește cu Relu Borcanelu.

- *Luci, nu vreau să fiu în gol! Luci, nu vreau! Te spun la mama! Și se apucă și mai tare de smiorcăit, punându-se totuși în gol de frica soră-sei. Luci-l ignoră cu sprâncenele mai arcuite ca de obicei.*

Soarele uscă aerul, iar praful li se pune în gât.

Pasează două-trei mingi. Se opresc deodată, când aud cuvinte pe ton ridicat. Răspicate din direcția numerelor mici ale străzii. Strada Casele Naționale este o stradă liniștită, în care totul se desfășoară în spatele ușilor și al ferestrelor închise etanș.

De la numărul 4, se aud cu claritate zbierete de bărbat și sughițuri de plâns de femeie. Copiii se strecoară pâș-pâș, în șir indian către numărul 6, dar nu mai departe. Aud distinct, prin fereastra

deschisă:

- *Dacă te prind vorbind iar cu vreun hamlet, te omor! Ți-o spun clar! Înțelegeți?* Copiii nu mai zăbovesc să audă replica. Se opresc din joc și, în șir indian, cu precauție, se îndreaptă către numărul 6, unde se opresc ca înțepeniți. Vocea Domnului S, funcționar la banca regională câștigă din ce în ce în amploare:

- *Mă auzi! Îți spun clar! Să pricepi!*

Aerul fierbinte al dimineții este ca biciuit de convulsiile Doamnei S, angajată la caseria farmaciei din centru.

Copiii se uită unii la alții și o iau iar pâș-pâș spre casa Cornелиei de la numărul 15, care ar fi trebuit să fie numărul 13, dar, din directive de Sus, numărul a fost ignorat. Un tei bătrân își petrece florile, jumulate de pe crăcile de jos de către herbalistii străzii.

- *Cornelia, Cornelia!* Strigă copii în cor de la poartă.

Cornelia apare din spatele casei nou construite.

- *Am venit să ne jucăm la tine-n grădină!* O informează Luci cu siguranță în voce.

- *Poftiți, poftiți!* Replica politicoasă Cornelia. *Nu puteți sta însă mult. Mama și tata-s la piață. Trebuie să revină curând. Iar eu am un coș plin cu rufe la călcat!* Cornelia este singura de pe stradă orfană de tată, cu tată vitreg și cu frate mai mic. Tatăl vitreg a adus de la țară o fată solidă care-i rudă, ca să facă muncile din gospodărie, când el și soția predau la școala primară. Cu părul roșu ca focul, Maricica a plecat din sat ca să-și găsească viitorul la oraș și în speranța unei vieți civilizate. Casa Cornелиei are, la cadă și la chiuvetă, apă rece și caldă, dacă se face foc la cazanul de cupru din baie. Maricica s-a minunat când i s-a arătat cum să tragă apa la WC-ul din casă.

Costel, care ia lecții de vioară de la mamă-sa și de la unchiu-său, dirijor în capitală, este încântat de casa Cornелиei, pentru că sub magazie are beci săpat în pământ. Îi place să se joace de-a ascunsul în beciul Cornелиei și să dea jos scara din lemn proptită la gura intrării.

Maricica nu-l are de bine fiindcă, după ce a sosit de la țară și a trebuit să coboare în beci după niște legume, Costel a ridicat scara din lemn și a lăsat-o acolo. Domnul C, care se-ntorsese de la școală mai devreme ca de obicei, a auzit-o strigând:

- *Costel, pune scara la beci! Vine Domnu' acasă și-i vai de mine!* Zbiera Maricica cât o țineau puterile.

Copiii merg în grădina Cornелиei și de acolo îl urmăresc precaut pe Domnul S cum încuie poarta curții în drum spre slujbă. Când Domnul S se face nevăzut la capătul străzii, doi copii se văd imediat cocoțați pe poarta-ncuiată.

- *Hai sa mergem la S. Decide Luci pe dată.*

- *Ne ducem la S, Cornelia. Hai cu noi!*

- *Aș vrea, dar nu pot!* Și se uită cu ură la grămada de rufe.

Cum ies pe poartă, copiii încep să facă semne prietenoase cu mâna spre poarta de la numărul 4. Fetița o descuie repede.

- *Poftiți, tata-i la serviciu. Mama este de aur. Își dă unghiile cu oje.* Copiii sunt acum pe trotuarul din jurul casei, patrulat de un cățel pufos cu decibelii invers proporționali dimensiunilor sale.

- *Nu-i dați atenție! Nu mușcă!* Îi asigură fetița și-i ciufulește blănița de la urechi.

- *Nu-i așa că-i frumos! Și deștept de n-are pereche!* Adăugă fetița cu vocea răsfățată. Copiii nu-i răspund.

- *Nu-i așa că rochia mea-i frumoasă ... E nouă ... De la magazinul din centru ... E ca din mătase ...* Fetița încearcă să-noade conversația ... Rochia foșnește în ritmul pașilor ei.

- *Știu! ... Vreți bombonele? ...* Fetița le zâmbește cu toată gura și ochii.

- *Tăticu-mi aduce în fiecare zi, când sosește de la bancă.* Ochii musafirilor se măresc cu anticipare. Intră cu toții în casă prin ușa de la verandă.

- *Cu cine ești, scumpo?* Se aude o voce cristalină din odaia alăturată.

- *Copiii din stradă, mămico!* Răspunde serios băiețelul. Luci se uită împrejur și spune:

- *De-a ce să ne jucăm?*

Fetița replică bucuroasă:

- *Întâi să servim dulciuri și apoi ne putem juca în magazie.*

Fetița se pornește pe scotocit. Întâi prin sertarele bufetului și apoi încearcă ușa vitrinei, dar o află ncuiață.

- *Oare unde-s? Le ține ascunse și mă face să le scotocesc totdeauna!* Și-și privește musafirii încurcată. Iese din odaie în viteză.

- *Nu umbla prin buzunarele de la jacheta lui tăticu! Te spun, să știi!* Spune îngrijorat băiețelul.

Copiii privesc mobila grea cu colțuri ascuțite și litografiile de pe pereți. Reprezintă oi pe niște dealuri despădurite.

- *Ca la Găzărie!* Spune Luci înghiontindu-l pe Relu Borcănelu și-i arată cu degetul litografiile.

- *Ca la Oituz!* Spune Costel care este trimis în vacanțe cu vioară cu tot la bunici.

- *Mai mult ca la Tulgheș!* Își dă cu părerea Maruca. *Am fost acolo cu mama, cu tata, cu bunicuța Elisa și cu bunicuțul Ion. Era ploaie mare, până la gardul casei unde am stat. Găzdoaia nu știa să taie puil cum trebuie. Nu mi-a plăcut!*

Fetița revine în odaie, ținând în mână o punguță maronie.

- *Nu-s decât două bombonele. Cum o să le-mpărțim?*

Luci le observă:

- *Parcă-s tablete de boală.*

Relu Borcănelu este gata să izbucnească în plâns:

- *Nu-mi plac aste bombonele!* Și-și șterge chiciura nasului cu mâneca desfăcută a cămășii.

Maruca-și mișcă nasul ca un dop, de la stânga la dreapta și afirmă cu convingere:

- *Nu-mi plac decât bombonele de șocolată!*

Fetița întinde punguța și rochia-i fâșăie în aerul cald.

Speriat, băiețelul replică grăbit:

- *Nu le ating!* Tăticul ți-a spus să nu-i umbli prin buzunare! Cu fața radioasă, fetița înșfăcă amândouă bombonelele și le înfundă cu lăcomie în gură. Fața i se zbârcește instantaneu. Le scuipe în punguța maronie.

- *Îs amare!* Și fetița alergă din odaie.

- *I-am spus, nu-i așa?* Spune băiețelul așteptând aprobare. *Mămico! Mămico!*

Copiii se uită unul la altul fără chef. Își simt gurile uscate. Este cald peste toate și sunete protestatate se fac auzite din stomac. Nu mai au chef de joacă. Fără niciun cuvânt, Maruca o ia către numărul 8, Luci și Relu Borcănelu se întorc la numărul 2, Costel Violonistul merge către numărul 16, iar Coca traversează spre casa de la intersecție.

Maruca deschide poarta, sărind de pe un picior pe altul, rupe o mână din florile trandafirului de dulceață primit de Cucoana Elisa ca dar de nuntă de la boierul din Mărăști, aleargă pe scările înalte de la intrare și dă buzna în casă.

- *La timp ca întotdeauna! Ai închis ușa după tine?* O întreabă Cucoana Elisa din bucătărie. Din antreu Maruca deschide ușa dinspre bucătărie și-și pironeste ochii pe platoul cu salată de vinete și roșii și pe celălalt mai mic cu ardei copti din grădina Domnului Ion.

- *Mergi și te spală pe mâini!*

Maruca se așează zâmbitoare în fața farfuriei din care se servește cu vârf. Bea mai întâi cu nădejde din paharul cu apă.

- *Ai să faci broaște în burtă! N-ai să mai ai loc pentru mâncare!* Îi spune Cucoana Elisa și o mângâie gingaș pe părul zburlit.

- *Mai bun ca niciodată, bunico!* O informează Maruca cu satisfacție.

Dimineața se șterge subit din mintea Marucăi.

Prin fereastra deschisă al cărei geam este acoperit cu hârtie albastră, se aude calul unei birje la galop.

A doua zi, dis-de-dimineață, sunt deșteptați de cucoșul alb cu gât gol, pe care Domnul Ion îl ține de prăsilă și care ciupește pe oricine intră pe poartă, cu excepția Domnului Ion și a Doctorei Filimon

când vine cu birja la o vizită urgentă dacă Maruca prezintă simptome de boală.

- *Ce cocoș năzdrăvan! Spune specialistă. Mă însoțește până la poartă.*

Cucoana Elisa pune pe masă pâine, ouă fierte, dulceață proaspăt făcută din cireșe dulci și amare din livada Domnului Ion, ceaiul rusesc și cafeaua din cicoare.

Cucoana Elisa îl privește pe Domnul Ion, care-și netezește mustața zbârlită.

- *E târziu! Unde-i Maria?*

Domnul Ion nu-i răspunde. Nu ține de domeniul lui. Se ocupă de toate și multe prin grădină și curte. În casă este domeniul Cucoanei Elisa, cu excepția zilelor când se face curățenie și atunci, Domnul Ion dă ordine Mariei tocmită cu ziua.

- *Am scos cazanul de cupru în curte. O informează Domnul Ion servindu-se din dulceața Cucoanei Elisa.*

- *Mai bună ca niciodată! Te-ai întrecut!*

Este ziua de spălat rufe. Maria, care este mai în vârstă ca Domnul Ion și Cucoana Elisa, este din fire punctuală. Insistă ca să aibă mai multe bucăți de *sopon Cheia* și sodă de la Domnul Aron, de la *Alimentara* de la Barieră.

Cucoana Elisa se ridică impacientată de pe scaun, deschide ușa spre antret și se uită-n stradă. Nici țipenie de om. Când se întoarce la masă, locul Domnului Ion este gol. Se apucă de strâns firimiturile de pe masă.

- *Când sosește o să-i fac ceai proaspăt!* Spune cu voce tare. Merge în bucătărie unde fâșii de hârtie de muște atârnă lipite de plafonieră.

Cucoana Elisa aude pașii grei ai Mariei pe scările de la bucătărie. Se întoarce și-o vede pe Maria agitată, cu ochii măriți în orbite.

- *Cucoană, nu știți ce s-a-ntâmplat?*

- *Șezi jos! Să iei ceaiul! Trebuie să te pui degrabă la spălat! Dimineața acuși trece și nu te-ai apucat încă de lucru!* Îi spune Cucoana Elisa didactic.

- *Cucoană, nu știți ce s-a-ntâmplat?*

- *Fii calmă și mănâncă din farfurie. Ceaiul acuma e gata!* Spune Cucoana Elisa cu vocea domoală.

- *Cucoană, nu știți ce s-a-ntâmplat?*

- *Ce tot bodogăni acolo? Mănâncă și hai pe la treburi!* O îndeamnă Cucoana Elisa cu claritate, gândind că, în seara precedentă, Maria se tratase cu rachiu mai mult decât ar fi trebuit.

- *Cucoană, o știți pe fetița de școală de la numărul 4? La Domnul S.?*

Cucoana Elisa nu o cunoaște, dar a auzit că-i la școala primară de pe Strada Negel. Cum Maruca nu a început încă școala primară, nu o știe decât din văzute, când salută politicos pe oricine trece pe stradă. A remarcat chiar că poartă mereu rochii de bună calitate și că are părul aranjat artistic în două cozi bogate terminate cu funde bine apretate. Pe Doamna S o remarcaseră cu toții... o desfătare vizuală... chiar și Domnul Ion observase că are unghiile și buzele de un roșu intens și fuste și bluze în culori pastelate, bine mulate pe corp.

- *Cucoană, e rău de tot! Fetița de la numărul 4 s-a stins în spital astă-noapte.* Lacrimi mari îneacă ochii zbârșiți ai Mariei.

- *Nu mai inventa și apucă-te de treabă!* Cucoana Elisa o aduce răspicat la realitate.

Dar corpul Mariei se zbciumă sub furtuna de lacrimi.

- *Cucoană, s-a întâmplat astă-noapte ... biata fetiță ... la spitalul cel mare ... au dus-o pe la prânz cu o birjă!...*

- *Ce-mi spui tu mie?* Și Cucoana Elisa îi cercetează minuțios expresia.

- *Cucoană, fetița nu mai este!* Maria respiră ca un pește pe uscat.

- *Mănâncă și să te apuci repede de treabă.* Îi hotărăște Cucoana Elisa.

De-acum încolo o să încuie poarta cu cheia ... Maruca o să termine cu joaca prin vecini ... este bine să se joace-n curte! ...

THE SWEETS povestire publicată în *TALES WITH A TWIST*, Forward Press, New Fiction, Peterborough UK 2004

Portocala de Crăciun

Maria Ghinea locuia pe *Strada Casele Naționale* din adolescență. Pentru cei cu memoria lungă, Maria fusese adusă la Doamna Postovaru pe postul de slujnică la de toate, fără documente sau specificări clare ale rolului ei în casa stăpânei. Trebuia să spele și să curețe din zori și până la apus în schimbul mâncării și a cazării într-o șură de cherestea pe vreme toridă. Pe vreme de crivăț și ger, Mariei i se dădea voie să-și mute patul cu plapuma de lână în antreul neîncălzit al casei. Atunci Maria își aduna cârdul de pisici ce-i țineau companie în timpul ei liber și, după un schimb aspru de vorbe cu Doamna Postovaru, Mariei i se dădea permisiunea să doarmă în antreu. În zilele când prezența nu-i era absolut necesară Doamnei Postovaru, Maria mergea la clienții ei, unde spăla rufe la domiciliu, fără a le călca însă.

Îi venea greu, mai ales în vremea din urmă, când în anotimpul hibernal îi înghețau mâinile când întindea sau strângea rufele de pe funie. Maria nu se plângea pentru că așa înțelegea rolul ei de spălătoreasă, mai greu îi venea când clienții ei erau la sfârșitul chenzinei și atunci, dacă avea noroc, o chemau la spălatul dușumelelor. Genunchii Mariei se împotriveau... scârțâiau ca balamalele neunse, dar Maria freca cu determinare suprafețele din lemn sau ciment.

Acuș termin, se îmbărbăta singură, ștergându-și câte un fir rebel de sudoare pe fața-i zbârcită.

Vârsta Mariei rămăsese-o enigmă pentru locuitorii Străzii Casele Naționale, iar proprietarii vârstei a treia comentaseră despre un individ rufos mai tânăr, de care ea fusese legată romantic - rufă izolată agățată timid pe frânghia de rufe a existenței Mariei.

Săptămânal, dis-de-diminează, Maria venea să spele rufe la casa cu fațada italiană a Cucoanei Elisa și în altă zi, separat, la apartamentul de la blocul nou construit în vecinătate, unde rezidau Duduia Iulia, Domnul Constantin și Duduca Maruca. Vara sau iarna, Maria purta aceleași haine la lucru, mai multe învelișuri, ce o făceau să apară ca o ceapă răscoaptă. Părea că transportă o greutate enormă. Pentru că Maria era mărunțică, cu fața brăzdată ca arătura după plug.

Maria venea la lucru nemâncată. Cucoana Elisa-i puna dinainte ceai rusc, pâine făcută în casă și dulceață meșterită din fructele culese de Domnul Ion din pomii din livada personală, sau miere de la albinele lui. Unt nu-i oferea, fiind o raritate, trofeu obținut după multe ore de stat la coadă și păstrat special pentru deserturile pentru sărbători.

Maria pune două taburete, unul pentru ligheanul cu rufe de spălat, iar celălalt pe care să stea. Ligheanul era lucios, din email, cumpărat înainte de Războiul al Doilea când lucrurile erau – precum repeta șoptit Cucoana Elisa – de calitate perfectă. Folosea săpunul *Cheia* natural.

Cucoană, dacă nu vă supărați, să-mi dați destul sapon, cerea specialistă Maria.

Destul de des, Maria nu găsea de lucru. Atunci erau timpuri grele pentru Maria și cârdul de pisici care-i țineau de urât.

Pe o vară toridă, când văzduhul zgâria ochii cu sineală, Maria o porni spre casa cu fațada italiană a Cucoanei Elisa. Deschise cu precauție poarta de la stradă, cu teamă de răbufnirile cocoșului gât gol pe care Domnul Ion îl ținea de prăsilă, să nu sară din tufe și s-o ciupească. Era liniște pe cărarea din cărămizi neegale. Urcă cu greutate scările înalte. Bătu timid la ușa din stejar cu ferestrele ascunse de dantelele croșetate de Cucoana Elisa.

Ce-o să spună Cucoana? Maria știa că nu se umblă pe la casele gospodarilor la vremea prânzului.

Cucoana poate se hodinește gândi Maria moleșită. Crampa din stomac nu-i dădea însă pace. Amețeala o învăluia ca o iederă otrăvită. Își făcu singură curaj și, cu degetele tremurânde, bătu în ușă. Sticla ușii-i reflectă fața minusculă și creață ca o nucă uscată. Cucoana Elisa întredeschise ușa cu fața-n semn de întrebare.

- *Nu te așteptam azi, Mario! Ai spălat acum două zile. Nu te pot chema la călcat, mai sunt două săptămâni până la pensie.*

Maria nu se putea concentra. Cu vocea șoptită-ngână:

- *Cucoană, săru' mâna, nu va supărați! Aveți puțin lapte? Pentru pisici, bată-le norocu'!*

Coana Elisa, care avea și pisici și câine, o măsură din cap până-n picioare.

- *L-am terminat! Nu mai am nimic! Mergi la Duduia Iulia! Încearcă acolo! Mergi cu bine, Mario!*

Maria îngână *Săru' mâna, Cucoană!* Coborî legănându-se treptele pe care le simțea fierbinți prin sandalele scâlciate, primite de pomană. Pași șterși pe aleea cu trandafiri către poartă. De sub umbra pomilor sădiți de Domnul Ion, trecu în strada înțepată de săgețile amiezii. O luă pe scurtătura dintre gradina cu legume a Fraților Gheorghită și Vila Șeica în Stil Art Deco, pe care prezentul Domn Șeica o moștenise de la un frate mai mare, Director al Poștelor în urbe. Naționalizată cu forța, vila era acum sufocată de multiplii chiriași care o părăgineau sistematic, cu proprietarii îngrămădiți în două cămăruțe fără baie sau bucătărie destinate pe timpuri personalului de serviciu.

Maria se strecură printre casele adormite.

Trecu pe scurtătura de lângă noul bloc cu apartamente, ca o cutie răsturnată la întâmplare. Fusese catalogat drept grandios, așa ridicat științific pe terenul fostei livezi a Vilei Șeica.

Intră în coridorul cu jardiniere al blocului cu apartamente. Prin ușile întredeschise curentul de aer îi zburli părul ce-i atârna rebel de sub broboadă. Se forță să urce la primul etaj. Maria simțea că se duce.

În fața ușii se balansă precar pe picioarele scurte, își luă inima în dinți și apăsă pe sonerie. Îi deschise Duduca Maruca. Maria șopti cu mare efort:

- *Duducă, săru' mâna, dați-mi niște pâine și lapte. Pentru pisici, bată-le noroc!*

Maria auzi vocea Domnului Profesor din sufragerie:

- *Cine-i la ușă, Maruca? Vocea Maruca se făcu clară:*

- *Maria, pentru pâine și lapte, papa. Maruca merse-n bucătărie, lăsând-o pe Maria-n picioare-n antreu.*

Maruca deschise frigiderul cu rafturile goale, cu excepția unei sticle cu lapte de un litru, plină pe jumate, apoi dulapul de bucătărie în Stil Biedermeier în care erau etalate mere verzi din grădina Domnului Ion și o grămadă de ustensile de bucătărie demodate. Maruca alege un borcan gol, pe care-l cercetă la fereastră. Deschise frigiderul cu grijă, apucă sticla cu lapte și umplu borcanul. Întredeschise ușa de la sufragerie și cu decibelii reduși șopti:

- *Papa, nu găsesc pâinea!*

- *Nu mai căuta! N-ai să găsești nimic! Trebuie să mergi iar la brutărie! Am trecut deja de două ori și nimic!*

Maruca dădu borcanul cu lapte în mâinile întinse ale Mariei. Maruca auzi un mormăit de *Bogdaprostii, Duducă*. Maria dispăru clătînându-se.

În coridor, Maria se așeză pe marginea uneia din jardinierele din beton debordând cu mușcate. Maria sorbi din borcanul cu lapte. O sorbitură lungă. Apoi oftă alinată. Mai sorbi de câteva ori cu poftă. Privi borcanul. Laptele rece ca gheața era acum pe jumate. Minte Mariei o luă razna...

Se făcea la vremea Crăciunului, cu zăpada pân-la brâu. Mersese la spălat de rufe, cum îi era obiceiul. Se făcea de vremea prânzului ... atunci i se dădea un răgaz și o farfurie de mâncare caldă. Nu ... sigur că era la sfârșit de ziua, pentru că atunci mai primea încă o farfurie de mâncare caldă, o cană cu ceai rusesc uneori cu lămâie și plata la tocmeală. Parcă o vedea pe Duduia Iulia cum venise de la farmacie, strălucind de mulțumire.

- *Ai terminat treaba, Maria?*

- *Sigur, Duduie, săru' mâna. S-a făcut noapte, Duduie.*

- *Mario, am întârziat. Două ore la coadă. Nici nu știi ce noroc am avut în drum spre casă. La Domnul Aron se dădeau portocale. Două kile de cumpărător.*

Maria o privi nemișcată, ochii țintă la sacoșa-mpletită din sfoară.

- *Jaffa ... Lucioase ca miezul de vară.*

Maria se vedea nemișcată, ochii țintă la sacoșa din sfoară.

Și acum Maria vedea portocalele mici și rotunde.

- *Oare ce gust or avea? O întrebare pe Duduia Iulia, care le știa petoate celea. Maria văzuse oameni grăbiți la cozi îndelungi. Văzuse tovarășe în haine de blană, care se afișau în îngrămădeala*

modestă, neveste de tovarăși ștăbi cu birouri și secretare sau de tovarăși activiști cu agende la partid sau tovarăși securiști cu grade diverse cărând pungi de hârtie maronie încărcate cu portocale lucioase. Le simțea aroma în nări ... Își amintea cum ea, păcătoasa, deodată se arătase-ndrăzneată la sfârșitul zilei de lucru. Maria se balansa de pe-o talpă pe alta.

Duduia Iulia-i dăduse pachetul cu mâncare pentru acasă și-i număraseră banii în palmă, iar Maria-i legase cu nod în batista pe care-o puse bine în buzunarul de la piept cu-n ac de siguranță.

- *Mulțumesc, Mario. Ai făcut treabă bună. Ai grijă să nu-ți pierzi sau să nu-ți fure careva banii. Mergi cu bine. E târziu.*

Maria rămase înțepenită. Privirea punga cu portocale.

- *Portocalele!... Nu-i așa că-s frumoase? Le țin pentru Maruca de sărbători! Nu întârzia, e mare îngheț. Mergi cu grijă!*

Privirea Mariei era pironită pe punga cu portocale. Cu inima-n dinți, murmură împiedecat:

- *Duduie, săru' mâna, dați-mi o portocală ... Bogdaprostii!*

Duduia Iulia luă punga cu portocale și o goli în castronul gol de pe masă. Ezită o clipă și apoi, cu mâinile ei mici și frumos modelate, alese o portocală. Întinse portocala Mariei, care o miroși și apoi o puse-n buzunarul de la palton.

- *Săru' mâna, Duduie. Și merse spre ușă. Acasă, în antretul ca gheața Maria-și controlă buzunarul. Portocala stătea cuminte acolo. Maria nu mănă portocala atunci. O căldură i se cățăra ca o iederă sălbatecă în piept. Gâtul ei se luptă cu arșița care cere rachiul cu tărie. Maria decisă să păstreze portocala pentru ziua Nașterii Domnului. Nimeni nu spăla rufe atunci. Încercă mai întâi să o muște, dar coaja avea gust amar. Maria nu înțelegea de ce oameni cu situații se pedepseau stând la coadă ... apoi gustă din feliile lucioase. Îi amintea de zilele toride de vară.*

Maria se așeză mai bine pe marginea jardinierei. Privi împrejur... parcă nu mai era așa amețită. Se ridică să plece. Porni încet și nesigur de-a lungul blocului cu apartamente din Strada Avram Iancu, apoi pe scurtătura dintre Vila Șeica și grădina cu legume a fraților Gheorghiu. Trecu în Strada Casele Naționale și-și târă picioarele spre casa ei de vară din șura de cherestea pe care o împărțea cu mai multe pisici.

MARIA'S CATS povestire publicată în *THE UNFORGETTABLE*, Forward Press, New Fiction, Peterborough UK 2004

OGLINDA CU VISE

POEZII de Mariana Zavati Gardner

TÂRGUL

În Sud-Est se afla un târg
Mărunțul pe atunci;
Acum, cu tentacule extinse
dincolo de univers
Uitat cumva, ar fi spus unii;
cu stopuri antice pentru autobuze
cu afișe cât gardul cu drapele
cu pavilion pentru muzica militară
în grădina răposatei Regine Mame;
În plin soare, în după-amiaza festivă
ecouri de muzică loveau pereții
Catedralei Normande, zidită din piatră
de râu, pe când William Cuceritorul
preluase frânele puterii în 1066,
ridicată în vremi cu domnițe-n rădvane
și cavaleri cu armăsari și armuri
În centrul orașului cu creneluri,
Strada Mare, cu prăvălii luminoase;
etalau în vitrine superlative
În profuzimea străzilor pietruite,
hotare la case din cărămidă.

OGLINDA CU VISE

Era între pereți de himeră
tapetati demodat de bunica
Volume lucioase dormeau
legate în piele de zimbru
Cavaler naviga prin hârtii
și trofee câștigate la baluri
Îmbrăcat în beige, moșăia tacut
la masa de lucru cioplită-n stejar
Cu ochii scăldați în antice tomuri -
Sufletul ei se legăna lunatec
de candelabrul pestriț de Murano,
răscoală peste obiecte spartane
Se ascundea prin dulapuri
îndesate aliniat cu dulcețuri
de vișine răscoapte din pomi secerați
ferecate-n mintea ei cea albastră
o curte răcorită de suflete pierdute
Unul câte unul la zaruri și cărți
în orașul himeră cu râu îmbufnat
în încăperea unde intrau și ieșeau
în galop persoane apretate pe ață
oarbe cu mâini efemere, fantome electrice,
măscărici dormeau duși în lumi ferecate

VARA

Păianjeni vărateci urzeau
cuibăriți în alcovuri în stânci
Erau sub un castron de sineală
și gălbenuș - pământul plutea
plesnind în lumina acută
umbre de aur prin bolovani
Scorpioni și șopârle înnoatau la soare
printre cactușii care trosneau în spații
O libelulă se pierdea la Palatul din Stâncă
argint scrijelit pe-o tăbliță de cer
Greierii se scăldau pe boabe de ienupăr
îngânând melodii de demult
Crengi rupte, mărgelile din turcuoaze
Frunze șopteau despre legende
prezente-n imagini din nisip invizibil
Țipăt de păsări în tocană de suflete
fierbeau suspendate în ocrul torid.

LA CASTEL

cavalerii mărșăluiau
în bătătura cea veche
castelul se sfărâma
în himere de plumb
vânătorii de găini plantaseră

foișoare de grâu
voci și semințe în măslin
enclava de putori
de putreziciune fină,
banchetul fantastic
masca principesei atârna apretată
la Poarta de la Răsărit
din turnul de Veghe
unde turniruri se petrecuseră
cu mult timp în urmă
pe când cavalerii erau paji în armură
și măslinul era îmbobocit
lângă fântana cântătoare
furtuni certărețe
în curtea castelului... ofilit
tufe uscate împletite în noduri
estompate pe pereți-n ruiă

ÎNCHIPUIRI

Închipuiri despre haituirea ursului

Ursul se ține ascuns în tufiș

O închipuire bolnavă să fie

Despre urs, despre ursul întunericului

Despre un invizibil urs colosal

În tufișuri fantastice la adăpost de noapte

Închipuiri despre hăituirea ursului

Închipuiri despre visul cu vulpe

Închipuiri despre vulpea care țipă

Să afli despre nenorociri iminente

Închipuiri despre ghionoaia

Ghionoaia care zdrobește gospodaria

Închipuiri care avertizează plecarea eternă

Ale cui închipuiri, ale cui închipuiri ?

Mariana Zavati Gardner, MSc, PGCE, Dip LCW

Poetă, prozatoare, eseistă și traducătoare

Membră/ membre de l' Uniunea Scriitorilor RO, Royal Society of Literature UK, ARA/American Romanian Academy USA-Ca-RO, Liga Scriitorilor RO, ASLA/ Academia de Stiinte, Literatura si Arta RO, The National Geographic Society USA

Mariana Zavati Gardner a publicat/ a publicé

Volume de versuri/ Volumes de verse

WHISPERS – POEMS Poetry Books / Small Print, Wales UK 1998, WHISPERS Poetry Books / ProPrint, Stibbington Cambs. UK 1998, ediția a doua, THE JOURNEY Poetry Books/ ProPrint, Stibbington Cambs. UK 1999, WATERMARKS Poetry Books / ProPrint, Stibbington Cambs. UK 2000, POEZII Caietele Cenaclului GEORGE BACOVIA, editor Profesor universitar doctor, General de divizie (r) Constantin I. Bucur, Mannheim D 2000, 2001, 2002, 2004, TRAVELLERS / CĂLĂTORI Criterion Publishing, Norcross GA, USA 2001, THE SPINNING TOP: SNAPSHOT POEMS Poetry Books/ ProPrint, Stibbington Cambs. UK 2001, PILGRIMS / PELERINI Editura Napoca Star, Cluj-Napoca RO 2002, THE REMAINS OF THE DREAM CATCHER Poetry Books/ ProPrint, Stibbington Cambs. UK 2002, BEQUESTS/MOȘTENIRI Editura Etnograph, Cluj-Napoca RO 2003, SEASONS Poetry Books /ProPrint, Stibbington Cambs. UK 2003, SKETCHES Poetry Books / ProPrint, Stibbington Cambs. UK 2005, ȘOAPTE Editura Fides, Iași RO 2005, THR REMAINS OF JULIA MAY'S DREAMS Poetry Books/ Forward Press, Peterborough UK 2008, VISE LA MINUT Editura Contrafort, Craiova RO 2008
VISE LA MINUT <http://www.editura-online.ro/html/poezie.html> 2009, THE REMAINS OF JULIA MAY'S DREAMS Poetry Books/ Forward Press, Peterborough UK 2009, ediția a doua, POEMS Exiled Writers Ink / Arts Council England UK 2009, VISE LA MINUT <http://www.e-stiri.net/literatura/poezie/visele-juliei-may/> 2010

Antologii de poezie la care a colaborat/Antologies de poesie ou elle a colabore

BETWEEN A LAUGH AND A TEAR UK 1996, LIGHT OF THE WORLD UK 1997, THE SOUNDS OF SILENCE USA 1998, THE SECRET OF TWILIGHT UK 1998, A BLOSSOM OF DREAMS USA 1998, THE LYRE'S SONG USA 1998, THE DEFINITIVE VERSION UK 1998, A CELEBRATION OF POETS USA 1998, HONoured POETS OF 1998 USA 1999, LAST GOOD-BYES USA 1999, SUNRISE AND SOFT MIST USA 1999, SPRINGBOARD. UK 1999, POEZIA PĂDURII volumul V RO 1999, MEMORIES OF THE MILLENNIUM UK 2000, NATURE'S ORCHARD UK 2000, LIFELINES UK 2000, SCIENCE FRICTION. UK 2001, EASTERN VOICES 2001 UK 2001, FAMILY TIES UK 2001, SUNKISSED UK 2001, REFLECTIONS OF TIME UK 2002, THE BEST POEMS AND POETS OF 2002 USA 2003, SEARCHING FOR PARADISE UK 2003, PICTURED VISIONS UK 2003, POETICAL REFLECTIONS UK 2003, WATERS OF THE HEART UK 2003, CENTRE STAGE UK 2003, GIVE A LITTLE TIME UK 2003, TIME STANDING STILL UK 2004, DAYDREAM BELIEVER UK 2004, JOURNEY THROUGH LIFE UK 2004, SUNSHINE THROUGH THE RAIN UK 2004, THE BEST POEMS AND POETS OF 2004 USA 2005, THE WAY OF LIFE UK 2005, DAILY REFLECTIONS UK 2005, INTERNATIONAL NOTEBOOK OF POETRY/ CAIETELE INTERNAȚIONALE DE POEZIE 1/2000, 2/2001, 3/2002, 4/2003, 5/2004, 6/2005, 7/2006, 8/2007, 9/2008, 10/2009 Norcross GA USA, THE AMERICAN ROMANIAN ACADEMY JOURNAL No. 23-24 USA 1999, No. 25-27 ARA Journal Editorial Board (editor invitat) RO 2002, No. 29 RO 2004, BODY AND SOUL UK 2005, THE BEST POEMS AND POETS OF 2005 USA 2006, FORWARD PRESS CELEBRATIONS – 15 YEARS OF THE PEOPLE'S POETRY UK 2005, UK 2006, DAILY REFLECTIONS UK 2006, A POEM FOR EVERY OCCASION UK 2006, INSPIRED WORLDS UK 2006, WINDOWS TO THE WORLD UK 2006, FLIGHT OF FANCY UK 2006, MY SMALL WORLD UK 2006, NATURAL BEAUTY UK 2006, THE THOUGHT THAT COUNTS UK 2006, EASTERN ENGLAND POETS UK 2006, MIDLANDS & EAST ANGLIA POETS UK 2007, HOME THOUGHTS UK 2007, TRANQUIL MOMENTS UK 2007, TAKE A LOOK UK 2007, POPPY FIELDS UK 2007, COUNT OUR BLESSINGS UK 2007, MEMORIES ARE MADE OF THIS UK 2007, UK 2008, EASTERN VERSES UK 2007, NATURE'S PARADISE UK 2008, MAJESTIC MINDS UK 2008, TO SMILE AWAY (THE HOURS) UK 2008, OU POETS UK 134/ 2007, 135/ 2007, 136/2007, 137/2007, 138/2007, 139/2008, 140/2008, 141/2008, 142/2008, 143/2008, 144/2009, 145/2009, 146/2009, 147/ 2009, 148/2009, 149/2010, 150/2010, 151/2010, 152/2010, 153/2010, 154/2011, 155/2011, OPENINGS 25 - The Poetry Society of the Open University Anthology UK 2008, ATENEUL SCRIITORILOR - Uniunea Scriitorilor din Romania/ Filiala Bacău RO 2008, FREE SPIRIT UK 2008, YOUNG HEARTS UK 2008, LYRICS OF LIFE UK 2008, POETS OF THE YEAR UK 2008 WHISPERS ON THE BREEZE UK 2009, LINES OF LIGHT AND SHADE UK 2009, FORWARD PRESS POETS 2009 - EXPRESSIONS FROM THE UK 2009, CONFLICT ZONES - exiled ink, autumn - winter 2009/ issue 12, London UK 2009, OPENINGS 26 – The Poetry Society of the Open University Anthology UK 2009, OPENINGS 27 – The Poetry Society of the Open University Anthology UK 2010, POETRY RIVALS' COLLECTION 2010 – THE PASSIONS OF THE POET UK 2010, LIFE'S TAPESTRY UK 2010, ANTOLOGIA STARPRESS RO 2011

A fost distinsă pentru poezie cu:

4 *Editor's Choice Awards* UK 1996, UK 1997, UK 1998, USA 2003
The *Bronze Medal* in The North American Open Poetry Competition USA 1998
The *American Romanian Academy Award for Poetry* Canada 2001
The *Ionel Jianu Award for Arts* Canada 2001
Provincia Corvina - Diplomă de excelență pentru anul 2007, pentru dezvoltarea punților literare și traduceri anglo-române România 2007
Outstanding Commendation at the International Competition of Romanian Poetry, Starpress România, Observatorul Magazine USA/ Canada, Radio România International 2008
Premiul Novalis für Vise la Minut / Lob und Anerkennung für außergewöhnliche Lyrik - Novalis Kreis für Literatur und Musik, München Germany 2008
Exiled Writers Ink/ Voices in a Strange Land Biannual Poetry Project Competirion UK 2008-2009 www.exiledwriters.co.uk
Nova Provincia Corvina - Diplomă de excelență pentru anul 2009, pentru opera sa poetică și competența traducerilor în engleză a liricii românești România 2009

Romane

MISS MARIANA IN BLACK AND WHITE Daily Mail Publishers UK 2006
THE CHRISTMAS ORANGE Book Deal/ www.penpress.co.uk 2007

Proză scurtă în volum

BACĂU-LONDON, ÎNAINTE ȘI-NAPOI Editura Sitech RO 2010

Proză scurtă în colecții de proză

AM FOST CA ÎNTR-O FAMILIE RO 1996, No.1 POLICE HOUSE în THE UNEXPLAINED, UK 2004, CASA DE LA NUMĂRUL 1 RO 2004, AMINTIRI DIN BACĂUL DE ALTĂDATĂ D 2004, THE BEES în MYSTERIES OF THE WORLD UK 2004, GRĂDINA CU STUPI RO 2004, THE SWEETS în TALES WITH A TWIST UK 2004, MARIA'S CATS în THE UNFORGETTABLE UK 2004, PISICILE MARIEI RO 2005, COSTEL'S DAY în ECHOES ON THE WIND UK 2005, ZIUA DOMNULUI COSTEL RO 2006, MY MOTHER'S STREET în LIFE'S SCRIBES DAWN UK 2006, ASPECTS OF JEAN-MARIE PERRET'S POETRY UK 2007, WHO'S THE COOK IN YOUR HOUSE UK 2007, COCK-O-DOODLE NOODLE UK 2008 MISS JACKIE'S EXAM în AS THE STORY GOES... UK 2007, MARUKA'S BITS AND PIECES în TWISTING FATE UK 2008, THE END STORY în FABRICATION & IMAGINATION UK 2009, EXAMENUL LUI JACKIE RO 2009, MISS JACKIE'S EXAM RO 2009, PROBLEMELE MARUCĂI RO 2009, BOMBONELE RO 2009, THE HOUSE ON THE HILL în THE COOL OF THE DAY UK 2010, THE HOUSE ON THE HILL în READ BETWEEN THE LINES UK 2010, FRAGMENTE DIN ROMANUL THE CHRISTMAS ORANGE RO 2010, MR CONSTANTIN'S DAY în DAYS LIKE THESE UK 2010, ZIUA DOMNULUI CONSTANTIN RO 2010, CASA DIN DEAL RO 2010

Traduceri

Din limba română în limba engleză, din autorii

Valeriu Bârgău, Ozana Budău, Ion Luca Caragiale, Eugen Evu, Dr. Iulius Iancu, Viorel Savin, Magdalena Constantinescu-Schlesak, Gavril Moisa, Elena Daniela Sgondea, Nicolae Szekely, Al. Florin Țene, Dumitru Velea.

Din limba engleză în limba română, din autorii

Fleur Adcock, Al Campbell, Cate Cody, Barbara Cumbers, Peter Godfrey, Adrian Green, John Haines, Jenny Hamlett, Alice Harrison, Lem Ibbotson, Nina Mattar, Katrina Porteous, Denise Riley, Will Rushton, William Shakespeare, Sam Smith, Rosa Thomas.

Din limba franceză în limba română, din poezia lui

Stéphane Mallarmé

CUPRINS

Ziua Domnului Constantin	2
Grădina cu stupi	7
5 martie 1953.....	11
Cea dintâi amintire.....	14
Bombonele	16
Portocala de Crăciun	20
OGLINDA CU VISE.....	23
POEZII de Mariana Zavati Gardner.....	23
TÂRGUL.....	23
OGLINDA CU VISE.....	24
VARA.....	25
LA CASTEL	25
ÎNCHIPUIRI	26
Mariana Zavati Gardner, MSc, PGCE, Dip LCW.....	28
CUPRINS.....	31